

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ЗАРДЛЫН ЗАРЦУУЛАЛТАД ТАВИХ ХЯНАЛТ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА

АУДИТЫН СЭДЭВ: ОРХОН АЙМАГТ ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БУЙ ДЭД ХӨТӨЛБӨР, ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН

АУДИТЫН КОД: ОРА-2022/40-ШТА-ГА

Орхон аймаг
2022 он

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор Ц.Нармандах
Утас:70353888 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn
Ахлах аудитор Г.Оргилмөрөн
Утас:703557955 Цахим хаяг: orgilmurung@audit.gov.mn
Аудитор Г.Даваасүрэн
Утас:70350757 Цахим хаяг: davaasureng@audit.gov.mn
Аудитор Б.Азжаргал
Утас:70350757 Цахим хаяг: azjargalb@audit.gov.mn
Аудитор О.Хэрлэнзаяа
Утас:70357955 Цахим хаяг: kherlenzayao@audit.gov.mn
Аудитор Ж.Наранчимэг

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: orkhon@audit.gov.mn

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН ТУШААЛ**

2022 оны 12 сарын 21 өдөр

Дугаар А/15

Эрдэнэт

Тайлан баталгаажуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.4, 29 дүгээр зүйлийн 29.4 дэх хэсэг, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2018 оны 11 дүгээр сарын 19-ний өдрийн "Эрх, үүрэг шилжүүлэх тухай" А/207 дугаар тушаалын тавдугаар хавсралтаар батлагдсан "Аймаг, Нийслэл дэх Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудиторт шилжүүлэх эрх үүрэг"-ийн 1.1, 1.3 дахь хэсэг, "Төрийн аудитын байгууллагын аудит хийх журам"-ын 18.9 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Орхон аймагт хэрэгжиж буй дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүн" гүйцэтгэлийн аудитын тайланг баталгаажуулсугай.
2. Аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагыг хавсралтаар баталсугай.
3. Аудитын тайланг аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, аймгийн Засаг даргад хүргүүлсүгэй.
4. Аудитын тайланд дурдагдсан зөрчлүүдийг арилгахаар өгсөн албан шаардлага, тогтоосон төлбөрийн актыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авч, үр дүнг 2023 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга Д.Мөнхбат, аймгийн Засаг дарга С.Батжаргал нарт зөвлөсүгэй.
5. Аудитын тайлангаар өгсөн албан шаардлага, тогтоосон төлбөрийн актын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, үр дүнг 2023 оны 2 дугаар улиралд гарган танилцуулахыг ахлах аудитор /Г.Оргилмөрөн/, аудитор /Б.Азжаргал, Г.Даваасүрэн, Ж.Наранчимэг, О.Хэрлэнзаяа/ нарт даалгасугай.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
дарга, Тэргүүлэх аудиторын 2022 оны 12
дугаар сарын 21-ний өдрийн А/15 дугаар
тушаалын хавсралт

Аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт, албан шаардлагын жагсаалт

№	Алдаа зөрчлийн товч утга	Акт, албан шаардлагын дугаар	Хариуцагч байгууллага	Мөнгөн дүн /мян.төгрөг/
1	2021 оны хоёрдугаар ээлжийн цэрэг татлага, халалтыг зохион байгуулах зардлаас 419.0 мянган төгрөгийг анхан шатны баримтгүйгээр илүү шилжүүлэн зарцуулсан, тус зардлыг онцгой комиссын зардлаас Боловсрол Шинжлэх Ухааны газарт олгосон санхүүжилт дээр нэмж тайлагнасан байна.	06/70ОРА-2022/40-ШТА-ГА	Санхүү төрийн сангийн хэлтэс	419.0
2	Оюутан цэрэг-т цэргийн мэргэжил олгох сургалтыг зохион байгуулах арга хэмжээнд зарцуулсан зардлаас 1,752.0 мянган төгрөгийн анхан шатны баримтаар бүрэн дэмжигдэхгүй, тухайн арга хэмжээ нь зохион байгуулагдаагүй буюу санхүүжилтийг гүйцэтгэлд үндэслээгүй олгосон байна	07/71ОРА-2022/40-ШТА-ГА	Санхүү төрийн сангийн хэлтэс	1,752.0
3	Онцгой байдлын газрын онцгой комиссын зардлаас 2020-2021 онд худалдан авсан шатахуун талонд олгосон 9,677.6 мянган төгрөгийн урамшууллаас 1,554.5 мянган төгрөгийг дутааж, данс бүртгэлд тусгаагүй зарцуулсан байна.	08/72ОРА-2022/40-ШТА-ГА	Онцгой байдлын газар	1,554.5
4	Орхон аймгийн засаг даргын захирамжаар зарцуулсан 6 төсөл, хөтөлбөрийн 229,645.5 мянган төгрөгийн санхүүжилтийн анхан шатны баримтуудын бүрдлийг бүрэн хангуулаагүй байна.	07/116ОРА-2022/40-ШТА-ГА	Санхүү төрийн сангийн хэлтэс	239,645.5
5	Онцгой комиссын зардлын хэмнэлтээс 247,000.0 мянган төгрөгөөр аврах завь, усны мотоцикл худалдан авах ажиллагааг Онцгой байдлын газар 1 өдрийн дотор зохион байгуулж тус дүнгээр гэрээ байгуулж худалдан авсан байна.	08/117ОРА-2022/40-ШТА-ГА	Онцгой байдлын газар	247,000.0
6	Орхон аймгийн худалдаа, үйлдвэрлэл эрхлэгчийн мэдээллийн сантай гар утасны программ, 3-н хэмжээст цахим танилцуулга хийлгэх ажлаас 4,500.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй программ нь хэрэгжээгүй байна.	09/118ОРА-2022/40-ШТА-ГА	Санхүү төрийн сангийн хэлтэс	4,500.0
7	"Эмч дэд хөтөлбөр"-ийн хүрээнд 2020, 2021 онуудад эмнэлгийн ажилтан, албан хаагчдад үзүүлсэн дэмжлэгийн хэмжээг 31,616.0 мянган төгрөгөөр илүү олгосон байна.	10/119ОРА-2022/40-ШТА-ГА	Нийгмийн бодлогын хэлтэс	31,616.0
Нийт дүн				526,487.0

АГУУЛГА

Товчилсон үгийн тайлбар	2
Хүснэгт, дүрслэл, хавсралтын товъёг	2
Ерөнхий мэдээлэл	4
БҮЛЭГ 1. ДЭД ХӨТӨЛБӨРӨӨС БУСАД ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЦЭЭ ШААРДЛАГА, АЧ ХОЛБОГДЛЫГ БҮРЭН ҮНЭЛЭЭГҮЙ, ТӨСВИЙГ ХЭМНЭЛТТЭЙ, ҮР АШИГТАЙ, БОДИТОЙ ТӨЛӨВЛӨӨГҮЙ БАЙНА	5
Дэд хөтөлбөрүүдийг тогтвортой хөгжлийн бодлого, аймгийг хөгжүүлэх зорилт, үйл ажиллагаа, үндсэн чиглэлд үндэслэн боловсруулсан байна	5
Дэд хөтөлбөрүүдийн хүрэх үр дүнг тооцоолсон боловч бусад төсөл хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг бүрэн тооцоогүй, төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай, бодитой төлөвлөөгүй байна 7	7
БҮЛЭГ 2. ДЭД БОЛОН ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ЗАРДЛЫГ ҮР ДҮНТЭЙ ЗАРЦУУЛААГҮЙ, ДОТООД ХЯНАЛТЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭЭГҮЙ БАЙНА	11
Гэрээгээр хэрэгжиж байгаа төсөл хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийг үнэлж дүгнэсэн хэдий ч төсвийн арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай байх зарчмыг баримтлаагүй байна	11
Дэд хөтөлбөрийн хүрэх зорилтыг хангаж, үр дүнтэй хэрэгжсэн хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байгаа ч санхүүжилтийг бодит гүйцэтгэлд үндэслэн олгоогүй байна	13
Холбогдох байгууллагын санал:	17
ДҮГНЭЛТ:	19
ЗӨВЛӨМЖ:	19
ХАВСРАЛТУУД:	20

Товчилсон үгийн тайлбар

УИХ	Улсын Их Хурал
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ХАБЭА	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй
ТББ	Төрийн бус байгууллага
СХАА	Санхүүгийн хяналт, аудитын алба
ХБИ	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн
БШУГ	Боловсрол, шинжлэх ухааны газар
ШУТП	Шинжлэх ухаан, технологийн парк
ӨЭМТ	Өрхийн эрүүл мэндийн төв
БОЭТ	Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төв
ААН	Аж ахуйн нэгж
НҮБ	Нэгдсэн Үндэсний Байгууллага
ББСБ	Банк бус санхүүгийн байгууллага
ХЗХ	Хадгаламж зээлийн хоршоо
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

Хүснэгт, дүрслэл, хавсралтын товьёг

Хүснэгтийн товьёг

№	Тайлбар	Хуудасны дугаар
Хүснэгт 1	Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний батлагдсан төсвийн мэдээлэл	9
Хүснэгт 2	2020, 2021 онд батлагдсан дэд болон төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, зориулалтаар нь бүлэглэн харьцуулсан мэдээлэл	9
Хүснэгт 3	2018-2022 оны нийтийн тээврийн хөнгөлөлтөд олгосон зардлын мэдээлэл	14

Дүрслэлийн товьёг

№	Тайлбар	Хуудасны дугаар
График 1	Орхон аймагт хэрэгжиж буй дэд хөтөлбөрүүд	5
График 2	Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн тоо, төсвийн хувийн жин	8
График 3	Төсөл, хөтөлбөрийн зардлын гүйцэтгэл. /сая төгрөг/	11
График 4	Төсөл, хөтөлбөрийн зардлын гүйцэтгэл. /тоогоор/	11
График 5	Нийтийн тээврийн хөнгөлөлтийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэл	14

Хавсралтын товьёг

№	Тайлбар	Хуудасны дугаар
Хавсралт 1	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар батлагдсан дэд хөтөлбөрүүд	19
Хавсралт 2	Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн 2020 оны арга хэмжээний зардлын төсөв, гүйцэтгэл	20
Хавсралт 3	Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн 2021 оны арга хэмжээний зардлын төсөв, гүйцэтгэл	28

АУДИТЫН ЗОРИЛТ, ХАМАРСАН ХҮРЭЭ, СТАНДАРТ, АРГА ЗҮЙН МЭДЭГДЭЛ

Аудит хийх
үндэслэл, бүрэн эрх

Аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд МУЕА-ын 2022 оны А/12 дугаар тушаалаар баталсан “Төрийн аудитын байгууллагын 2022 онд гүйцэтгэх аудитын төлөвлөгөө”-г үндэслэн гүйцэтгэлээ.

Аудитын зорилт

Орхон аймагт хэрэгжүүлж буй дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүнд аудит хийж, дүгнэлт гарган, зөвлөмж боловсруулж, дүнг холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулахад аудитын зорилт чиглэгдлээ.

Аудитын зорилтыг хангахын тулд дараах чиглэлээр аудитыг гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөр болон зардлыг үндэслэлтэй, үр нөлөөтэй байхаар төлөвлөсөн эсэх
- Дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үр дүн, үр нөлөөтэй хэрэгжсэн эсэх

Аудитын
хамарсан хүрээ

Аудитад Орхон аймагт 2020-2021 онуудад хэрэгжүүлэхээр баталсан дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрүүд, аймгийн Засаг даргын 2016-2020, 2020-2024 онуудын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийн ИТХ-ын тогтоол хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө, дэд болон төсөл хөтөлбөрүүдэд олгосон санхүүжилт, ажлын гүйцэтгэл, гэрээний хэрэгжилт, эрх бүхий байгууллагаас хяналт хийсэн ажлын тайлан, холбогдох бусад баримт материалд үндэслэн, ИТХ, аймгийн Засаг даргын тамгын газар, тэдгээрийн харъя байгууллага, төрийн захиргааны болон мэргэжлийн байгууллага, дэд болон төсөл хөтөлбөр арга хэмжээг гүйцэтгэгч зарим аж ахуйн нэгж байгууллагын 2020-2021 оны үйл ажиллагааг хамрууллаа.

Аудитын арга зүй,
шалгуур үзүүлэлт

Аудитыг гүйцэтгэлийн аудитын стандарт АДБОУС 3000-3100, Гүйцэтгэлийн аудитын үндсэн ойлголтын удирдамж УДИР 3910, УДИР 3920, Монгол Улсын Төрийн аудитын стандарт MNS 6817-5:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын зарчим, MNS 6817-7:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын стандарт, МУЕА-ын баталсан “Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам”, “Гүйцэтгэлийн аудитын заавар, аргачлал”-ын дагуу шалгагдагч байгууллагын холбогдох албан тушаалтнуудаас тайлбар, тодруулга авч, шаардлагатай баримт материалд дүн шинжилгээ хийж, аудитын горимыг хэрэгжүүлэн нотлох зүйл цуглуулж, аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж боловсруулав.

Аудитын
бүрэлдэхүүн,
хугацаа

Аудитыг Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Нармандах удирдаж, ахлах аудитор В.Жавзмаа чанарын хяналтыг хэрэгжүүлж, ахлах аудитор Г.Оргилмөрөн, аудитор Б.Азжаргал, Г.Даваасүрэн, Ж.Наранчимэг, О.Хэрлэнзаяа нар 2022 оны 08 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 2022 оны 12 дугаар сарын 05-ний өдөр хүртэлх хугацаанд хийж гүйцэтгэв.

Аудитын
явцад учирсан
хүндрэл,
бэрхшээлүүд:

Аудитын явцад хүндрэл, бэрхшээл үүсээгүй болно.

Ерөнхий мэдээлэл

Аймгийн ИТХ-ын 2019 оны 11 дүгээр сарын 29-ны 15/03, 15/04 дүгээр тогтоолоор 2020 оны орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар болон байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгөөр хэрэгжих төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээг баталсан байна.

Энэхүү тогтоолд аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 03 дугаар сарын 11-ний өдрийн хуралдааны 01 дүгээр, 2020 оны 05 дугаар сарын 08-ны өдрийн 16/03 дугаар, 2020 оны 06 дугаар сарын 27-ны өдрийн 17/02 дугаар, 2020 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн 01 дүгээр тогтоолоор тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулж, тодотгон баталсан байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2020 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 02/05 дугаар тогтоолоор 2021 оны орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар болон байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгөөр хэрэгжих төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээг баталсан байна.

Уг тогтоолд аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 09 дугаар сарын 17-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолоор нэмэлт өөрчлөлт оруулж, тодотгон баталжээ.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын ажлуудаас бусад зардлыг төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрээнд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын болон байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний жагсаалтад баталдаг байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын ажлуудыг тухайн жилийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусган, төсөл хөтөлбөрүүдийн санхүүжилтийг Ор.Засаг дарга дансанд нэгтгэн, арга хэмжээ тус бүрээр хэрэгжүүлэн, зарцуулж байна.

Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”, “Орхон аймгийг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”, Орхон аймгийн Засаг даргын 2016-2020, 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах болон холбогдох бодлогын баримт бичгүүдэд үндэслэн, аймгийн дэд хөтөлбөрүүдийг баталж, хөтөлбөрүүдэд тусгасан зорилтуудыг хангах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлж, ажилласан байна.

Дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийн зорилтыг хангах хүрээнд 2020 онд дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийн нийт 198 арга хэмжээнд 10,344.6 сая төгрөг, 2021 онд 177 арга хэмжээнд 10,588.9 сая төгрөг тус тус баталж, хэрэгжүүлсэн байна.

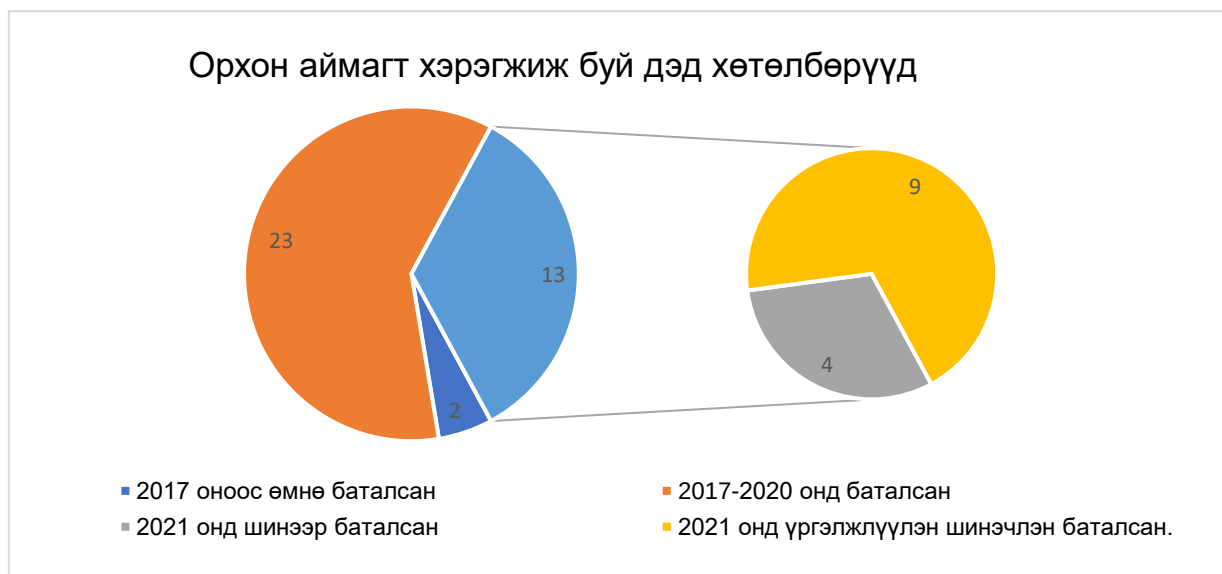
БҮЛЭГ 1. ДЭД ХӨТӨЛБӨРӨӨС БУСАД ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЦЭЭ ШААРДЛАГА, АЧ ХОЛБОГДЛЫГ БҮРЭН ҮНЭЛЭЭГҮЙ, ТӨСВИЙГ ХЭМНЭЛТТЭЙ, ҮР АШИГТАЙ, БОДИТОЙ ТӨЛӨВЛӨӨГҮЙ БАЙНА

Дэд хөтөлбөрүүдийг тогтвортой хөгжлийн бодлого, аймгийг хөгжүүлэх зорилт, үйл ажиллагаа, үндсэн чиглэлд үндэслэн боловсруулсан байна

Орхон аймгийн хэмжээнд 2020, 2021 онд нийт 25 дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн ажилласны 2 дэд хөтөлбөр нь 2017 оноос өмнө батлагдсан, 23 нь 2017-2020 онд тус тус баталсан байна.

Шинээр 2021 онд 4 дэд хөтөлбөр баталсны 2 нь төсөв хөрөнгө болон цаг хугацаанаас шалтгаалан 2021 ондоо хэрэгжиж эхлээгүй, 2 нь 2022 онд хэрэгжихээр байна. Мөн өмнөх 9 дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн, хэрэгжүүлж байна.

График №1

Дэлгэрэнгүй мэдээллийг хавсралт №1

Эдгээр дэд хөтөлбөрүүдийг Орхон аймаг, Эрдэнэт хотын “Ногоон, тогтвортой хөгжлийн хэтийн зорилт-2025”¹, Орхон аймгийн ИТХ-н 7 дахь удаагийн сонгуулийн Бүрэн эрхийн хугацааны бодлогын Үндсэн чиглэл², Орхон аймгийг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл³, аймгийн Засаг даргын 2016-2020⁴, 2020-2024⁵ оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт үндэслэн тус тус боловсруулжээ.

Үүнээс 2 дэд хөтөлбөрийг Улсын Их Хурлын, 5 дэд хөтөлбөрийг Засгийн газрын тогтоолоор батлагдсан үндэсний хөтөлбөр, төрөөс хэрэгжүүлэх бодлогын дагуу, боловсруулж баталсан байна.

Дэд хөтөлбөрүүд судалгаанд үндэслэсэн бол бусад төсөл хөтөлбөр нь урьдчилсан судалгаагүй байна

Аймгийн ЗДТГ нь хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийг төлөвлөхдөө өмнөх оны гүйцэтгэл болон нийгмийн хэрэгцээ шаардлагад үндэслэн, төсвийн шууд захирагч нараас санал авч, боловсруулан, холбогдох хөтөлбөр зорилгуудтай нийцүүлэн ангилж, аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцсэн байна.

¹ Аймгийн ИТХ-н 2019 оны 02 дугаар сарын 22-ны өдрийн 13/01 дүгээр тогтоол,

² Аймгийн ИТХ-н 2016 оны 08 дугаар сарын 17-ны өдрийн Ээлжит II хуралдааны 01 дүгээр тогтоол,

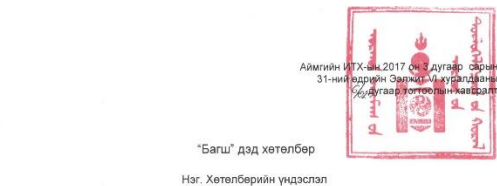
³ Аймгийн ИТХ-н 2020 оны 11 дүгээр сарын 30-ны өдрийн Ээлжит II хуралдааны 02/01 дүгээр тогтоол,

⁴ Аймгийн ИТХ-н 2016 оны 10 дугаар сарын 28-ны өдрийн Ээлжит III хуралдааны 01 дүгээр тогтоол,

⁵ Аймгийн ИТХ-н 2020 оны 11 дугаар сарын 30-ны өдрийн Ээлжит II хуралдааны 02/02 дугаар тогтоол.

Аймгийн ИТХ-аар батлагдсан дэд хөтөлбөрүүдийг тоон мэдээлэл, суурь үзүүлэлтэд тулгуурлан, нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, зорилго, зорилтыг тодорхойлсон байна. Тухайлбал:

Эмч болон Багш дэд хөтөлбөр

"Багш" дэд хөтөлбөрийг Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030, Бүсчилсэн хөгжлийн бодлого, "Төрөөс боловсролын талаар баримтлах бодлого (2014-2024 он), Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Орхон аймгийн хөгжлийн цогц бодлого, Орхон аймгийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, бүх шатны боловсролын багш, удирдах ажилтан, ахмад багш, эрдэмтдийн саналд үндэслэн боловсруулав.

Тус хөтөлбөрийг боловсролын салбарын багш, ажилтнуудын хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр гэж ойлгоно.

Өнөөгийн байдал

Орхон аймгийн боловсролын салбарт ажиллаж байгаа багш нарын талаарх тоон үзүүлэлтийг товчхон мэдээлэл боловсон хүчний хувьд мэргэжлийн багшийн хангалт сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад 98 хувь, ЕБС-д 98.4 хувьтай байна. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад удирдах ажилтан, багш, туслах багш 624, бусад ажилтан 411, ерөнхий боловсролын сургуульд багш, удирдах ажилтан 1125, бусад ажилтан 435 хүн ажиллаж байна. Эдгээрээс төрийн болон төрийн бус өмчийн ерөнхий боловсролын сургуульд -1008, цэцэрлэгт үндсэн - 300, туслах - 280 багш, Насан туршийн боловсрол олгох төвд 9, МСУТ, Их, дээд сургуульд 204 багш, цөлийн багш нийт 1781 багш ажиллаж байна. Нийт багшийн 88.0 хувь нь цэцэрлэг болон ерөнхий боловсролын сургуульд ажилладаг. Үүнээс 22-39 насны багш 50.6 хувийг, 1-10 хүртэл жил ажиллаж буй залуу багш 45.2 хувийг тус тус эзэлж байгаа ба 2013 оноос 2017 оныг хүртэлх хугацаанд залуу багшийн тоо жилд дунджаар 2 хувиар нэмэгдсэн байна.

2013-2016 онуудад улсын болон орон нутгийн төсвөөр ерөнхий боловсролын 3 сургуулийн "Багш хөгжлийн төв"-ийг шинэчилсэн. Бусад сургуулиудад цөөн тооны суурин компьютертэй танхим эсвэл мэдээлэл зүйн кабинет, багшийн хөгжлийн төв нь нэг байдаг "Багш хөгжлийн төв"-үүд ажиллаж байна. Ерөнхий боловсролын сургуулийн бүх багш зөврийн компьютертэй болсноор цахим орчинд мэдлэг, боловсролоо дээшлүүлэх, хичээлийн явцад сургалтын хэрэгсэл болгон ашиглах, хичээл, үйл ажиллагаагаа бэлтгэх зэрэгт ахиц гарсан.

2017 оны 01-р сард авсан судалгаагаар ерөнхий боловсрол, цэцэрлэгийн багшийн 16,6 хувь нь өндөр өртөгтэй орон сууц түрээслэдэг, харин цэцэрлэгийн багш нарын 43,9 хувь, ЕБС-ийн багш нарын 21,7 хувь нь төвлөрсөн халаалттай орон сууцнаас бусад сууцанд амьдарч байна.

Хоёр. Хөтөлбөрийн зорилго

"Багш" дэд хөтөлбөрийн (цаашид "хөтөлбөр" гэх) зорилго нь салбарын багш, ажилтны хөгжлийг дэмжих, таатай нөхцөл бүрдүүлэх, тэдний нэр хүнд, нийгмийн баталгааг

Орхон аймгийн Засаг даргын 2017-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 1.1.1-д "Эмч" дэд хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх зорилт дэвшүүлсэн.

Энэхүү зорилтын хүрээнд эрүүл мэндийн салбарт ажиллаж буй эмч, эмнэлгийн ажилтны мэдлэг чадвар, өс зүйн төлөвшилийг сайжруулах, гадаад харилцааг нээлттэй түвшинд хүргэх, нийгмийн асуудлыг дэмжих, шинэ технологи арга барилыг орон нутагт нутагшуулах, хүний нөөцийн тогтвортой байдлыг хангах үүднээс энэхүү хөтөлбөрийг боловсруулсан болно.

Хүн амын тоо өдөр ирэх тусам өсөн нэмэгдэх хандлагатай байгаа нь тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, иргэдэд үйлчлэх үйлчилгээний орчин үеийн арга барил нэвтрүүлэх, орчин үеийн шинэ тоног төхөөрөмжийг нэвтрүүлж, нутагшуулах, орон нутагтаа сургалтын бааз эмнэлэгтэй болж, дотоод болоод гадаадын мэргэшсэн багш, мэргэжилтнээр ажлын байран дээрх сургалтыг тасралтгүй явуулан үр чадавтай нарийн мэргэжлийн эмч, эмнэлгийн ажилтан бэлдэх, тэдний нийгмийн асуудлыг шийдэх, материаллаг баазыг бэхжүүлж, ажиллах нөхцлийг сайжруулах шаардлага зүй ёсоор гарч ирж байна.

Дээрх асуудлыг бодитой шийдвэрлэхэд нэг талаас эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг авч буй үйлчлүүлэгчдийн хэрэгцээ шаардлага, эмч, эмнэлгийн ажилтны хөгжлийн чиг хандлага, нөгөө талаас төр захиргааны байгууллага, олон нийтийн зүгээс эмчэмнэлгийн ажилтныг дэмжих үйл ажиллагааны зохиистой тэнцлийг хангах бодлого боловсруулах шаардлага нь хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлэх үндэслэл болж байна.

Хөтөлбөрийг боловсруулахдаа Монгол улсын хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн тухай хууль¹, Монгол улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030², Эрүүл мэндийн тухай хууль³, Монгол улсын төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлого⁴, Орхон аймгийн хөгжлийн цогц бодлого⁵, Монгол улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр⁶ Хөгжлийн бодлогын баримт⁷ бичиг боловсруулах нийтлэг журам зэрэг бодлогын бичиг баримтуудыг үндэс болгов.

Хоёр. Өнөөгийн байдал

Орхон аймгийн хэмжээнд 101897 хүн амд эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв, Медипас эмнэлэг, Жаргалант сумын эрүүл мэндийн төв, 9 өрхийн эрүүл мэндийн төв, Эмнэлэг сувилагын цогцолбор, Хувийн хэвшлийн ортой 11 эмнэлэг, үүдэнд 48 эмнэлэг, эм ханган нийлүүлэх 8 байгууллага, 52 эмийн сан зэрэг эрүүл мэндийн 136 нэгжид их эмч 325 буюу 21.3 хувь, сувилагч тусгай мэргэжилтэн 418 буюу 27.4 хувь, эмнэлгийн техникийн боловсролтой ажилтан 261 буюу 17.1 хувь тус салбарт нийт 1522 хүн хүргэн ажиллаж байна. Нийт эрүүл мэндийн ажилтнуудын⁸ 8,3 хувь нь анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагад, 33.3 хувь нь хоёр дахь шатлалын эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж байна.

2015 оны байдлаар 10 000 хүн амд ноогдох их эмчийн хангалт улсын дундаж 31.6, аймгуудын дундаж 22.3 байна. Орхон аймаг 2015 онд 10 000 хүн амд ноогдох их эмчийн 27.4

Дэд хөтөлбөрөөс бусад төсөл хөтөлбөрүүдэд судалгаа, тооцоолол хийсэн баримт материал байхгүй, холбогдох хэлтсүүдийн боловсруулсан санал, аймгийн хариуцан хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, өмнөх оны гүйцэтгэл, цаг үеийн бодлого, үйл ажиллагаатай уялдан төлөвлөгдсөн байна.

Төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгцээ шаардлага, ач холбогдлыг бүрэн үнэлээгүй байна

Орон нутгийн 2020, 2021 онуудын хөрөнгө оруулалтын жагсаалтад багтсан төсөл арга хэмжээ нь нийгмийн зорилтот бүлэг, байгаль хамгаалах, нийтийн тээвэр, хууль сурталчлах, дэд хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байна.

Бодит тооцоо судалгаа багатай, ач холбогдлыг үнэлж тусгаагүй, орон нутгийн иргэдэд төдийлөн үр дүнтэй биш дараах арга хэмжээнүүдийг баталсан байна.

- Орхон аймгийн Срайдорж номун хааны 8-р дүрийн хувилгаан Лувсандамбийжанцанд Бат-Оршил өргөх ёслол зохион байгуулах /2020/
- Булган аймагтай хамтран ажиллах /2020/
- Дотоодын болон гадаадын орнуудад зохион байгуулагдаж байгаа үзэсгэлэн яармаг, бизнес форумд орон нутгийн бизнес эрхлэгчдийг дэмжин оролцуулах – хасагдсан⁶
- "Эрдэнэтийн өдрүүд" арга хэмжээг гадаадын найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагаатай хотуудад зохион байгуулах /2020/

⁶ Аймгийн ИТХ-н 2020 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийн Ээлжит бус I хуралдааны 01 дугаар тогтоол.

- Монгол Улсын Батлан хамгаалах тухай хууль болон холбогдох хууль, журам, дүрмийн хэрэгжилтийг хангах, сургалт зохион байгуулах /2020/
- Баг тус бүрийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал – Орон нутгийн сонгуулийн сурталчилгаатай холбоотой /2020/
- Барилгын салбарын ажиллагсдын ур чадварыг сайжруулах сургалт, зөвлөгөөн, өдөрлөг зохион байгуулах /2020, 2021/
- Бүх нийтэд эрх зүйн боловсрол олгох үйл ажиллагааны зардал /2020, 2021/
- Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын ажилд шинэ техник, технологи нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд ажиллагсдыг чадавхжуулах ажлыг зохион байгуулах /2020,2021/
- Жилийн турш төрийн албан хаагчдыг сургаж чадавхжуулах зардал /2021/
- Хуулийн байгууллагуудын ажилтнуудын мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх, туршлага судлах ажлыг зохион байгуулах /2020, 2021/
- Шүүхийн зардал /Улсын тэмдэгтийн хураамж, Өмгөөлөгчийн болон шинжээчийн хөлс төлсөн, 2020-2021 он/
- “Орхон аймаг, Эрдэнэт хотын ногоон, тогтвортой хөгжлийн хэтийн зорилт-2025” бодлогын баримт бичгийг орон нутагт хэрэгжүүлэх /2020, 2021/
- Орон нутгийн төсвөөс Улаан загалмайн хороонд олгох дэмжлэгийн зардал /2021/
- "Эрдэнэт" цэцэрлэгт хүрээлэнгийн ашиглалтын өмнөх захиргааны үйл ажиллагааны зардал /2020,2021/
- Идэвхтэн байгаль хамгаалагч ажиллуулж урамшуулах.
- “Эрүүл мэнд нийгмийн даатгалын төлөөлөгч” төсөл хөтөлбөрийн зардал

Эдгээр төсөл арга хэмжээ нь тэвчиж болох, ач холбогдолгүй, холбогдох байгууллагын үйл ажиллагаа, зарим хөтөлбөр арга хэмжээтэй давхардсан нь төсвийн үр ашгийг бууруулж байна.

Дэд хөтөлбөрүүдийн хүрэх үр дүнг тооцоолсон боловч бусад төсөл хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг бүрэн тооцоогүй, төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай, бодитой төлөвлөөгүй байна

Аймаг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, аймгийн Засаг даргын 2016-2020 үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд батлагдсан дэд хөтөлбөрүүдийн хүрэх үр дүн, шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлсон боловч зарим дэд хөтөлбөрүүдийн үр дүнгийн шалгуурыг тоо, чанарын үзүүлэлтээр тодорхойлоогүй байна. Тухайлбал: Анхдагч дэд хөтөлбөр, Эрдэнэтчүүд эрдэнэтчүүддээ хайртай дэд хөтөлбөр, Өвлийн спортыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр, аймгийн хэмжээнд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилсан сэргийлэх дэд хөтөлбөр.

Харин аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд боловсруулан, шинэчлэн баталсан 9 дэд хөтөлбөрийн /хавсралт №1/ хүрэх үр дүн, түүнийг хэмжих шалгуур үзүүлэлтийг нарийвчлан тодорхойлжээ.

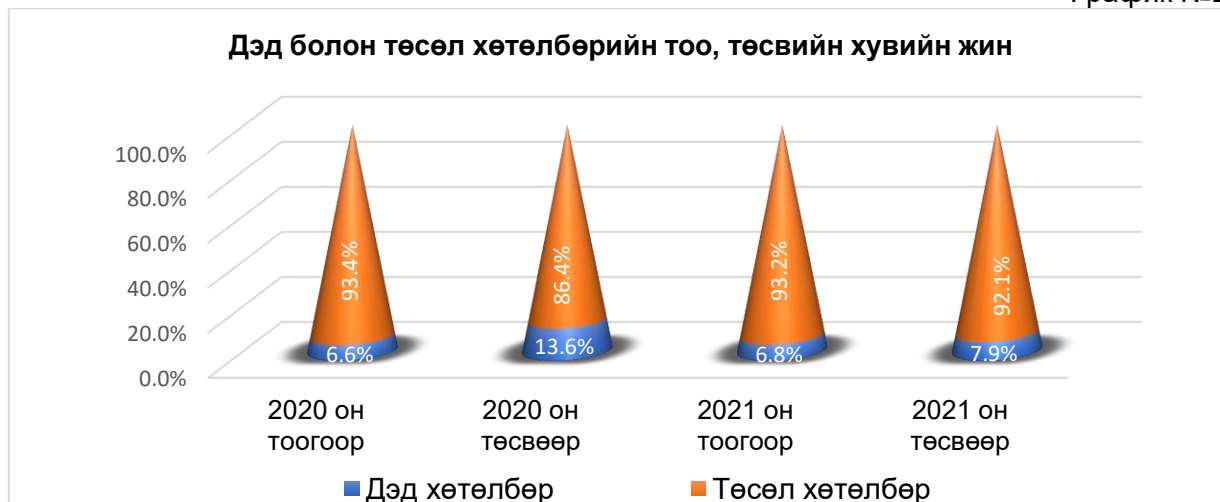
УИХ-аас баталсан “Ус” үндэсний хөтөлбөр, “Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого”-ыг УИХ-ын 2021 оны 89 дүгээр тогтоолоор, Засгийн газрын тогтоолоор 2017 онд батлагдсан “Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлого”, “Үндэсний хөтөлбөр батлах тухай”, 2019 онд батлагдсан “Үндэсний хөтөлбөр батлах тухай” тогтоолуудыг Засгийн газрын 2021 оны 314 дүгээр тогтоолоор тус тус хүчингүй болгосон байна. Иймд дээрх тогтоол, үндэсний хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх хүрээнд баталсан аймгийн дэд хөтөлбөрүүдийг хүчингүй болгох, шинэчлэх нь зүйтэй байна.

Төсвийн тухай хуулийн 4.1.16-д төсөв хуваарилах зорилгоор үр дүнг нь тооцож, тайлагнаж болохуйц өөр хоорондоо уялдаа бүхий төрийн чиг үүргийг хангахад чиглэсэн багц арга хэмжээг “хөтөлбөр” гэж, 4.1.17-д хөтөлбөрийн бүрэлдэхүүнд багтах, тоо хэмжээ,

цаг хугацаа, чанарын шалгуур үзүүлэлтээр тодорхойлогдох ажил, үйлчилгээг "арга хэмжээ" гэж тус тус тодорхойлсон байдаг.

Гэтэл дэд хөтөлбөрүүдээс бусад төсөл хөтөлбөрүүдийн хүрэх үр дүнг тоо хэмжээ, цаг хугацаа, чанарын шалгуур үзүүлэлтээр тооцож батлаагүй бөгөөд нийт хөтөлбөр, арга хэмжээний тоо, дүнгийн дийлэнх хувийг энэхүү төсөл хөтөлбөрүүд эзэлж байна.

График №2

Өөрөөр хэлбэл нийт хөтөлбөр, арга хэмжээнээс дэд хөтөлбөр буюу 10 хүрэхгүй хувьд нь хүрэх үр дүн, тоо хэмжээ, чанарын шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлсон байна.

Үр дүн гарсан, хангалттай үнэлэгдсэн дэд хөтөлбөрүүдийг аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулан шинэчлэн баталж, үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлсэн байна.

Иймд дэд хөтөлбөрүүдээс бусад төсөл хөтөлбөрүүдийг ач холбогдол, хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлтэд үндэслэн төлөвлөх, батлах шаардлагатай байна.

Өөр хоорондоо уялдаагүй арга хэмжээг хөтөлбөрт тусгаагүй байна

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын болон байгаль хамгаалах сангийн жагсаалтад төсөл, хөтөлбөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээг дараах байдлаар баталжээ.

Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн батлагдсан төсөв

Хүснэгт №1		сая төгрөг			
Д/д	Эх үүсвэр	2020		2021	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт	178	9,540.6	141	10,091.4
2	Байгал хамгаалах сан	20	804.4	36	497.5
Дүн		198	10,344.6	177	10,588.9

Батлагдсан төсөв, хөтөлбөр арга хэмжээ нь Засгийн газрын болон аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймаг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, дэд хөтөлбөрүүд, аймаг бие даан хэрэгжүүлэх чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд зориулагдсан байна.

Төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай, бодитой төлөвлөхөд ач холбогдол өгөх шаардлагатай байна

Аймгийн ИТХ-н 2019 оны 15/03 дугаар тогтоолоор 2020 онд хэрэгжүүлэх 192 төсөл хөтөлбөрт 9,955.0 сая төгрөг, 2020 оны 02/05 дугаар тогтоолоор 178 төсөл хөтөлбөрт 8,287.5 сая төгрөгийн хөрөнгө баталсан байна.

Харин төсвийн жилийн явцад орсон тодотгол, нэмэлт өөрчлөлтөөр эцэслэн батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, чиг үүрэг, зорилтот бүлэг, зориулалт зэргийг харгалзан ангилан харуулбал дараах байдалтай байна.

2020, 2021 онд батлагдсан дэд болон төсөл хөтөлбөр (хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, зориулалтаар нь бүлэглэсэн)

Хүснэгт №2

сая төгрөг

Д/д	Төсөл, арга хэмжээ бүлэглэсэн байдлаар	2020	Дүнд эзлэх хувь	2021	Дүнд эзлэх хувь	Өмнөх оноос өсөлт, (-бууралт)		Өөрч лөл тын хувь
						Дүн	Хувь	
1	Дэд хөтөлбөр	1,411.5	13.6%	840.0	7.9%	-571.5	-40.5%	-5.5%
2	Төрийн албан хаагчдад чиглэсэн	125.0	1.2%	150.5	1.4%	25.5	20.4%	0.2%
3	Хууль тогтоомж, бодлого, үйл ажиллагаа таниулан сурталчилах	81.5	0.8%	97.2	0.9%	15.7	19.2%	0.2%
4	Онцгой байдал	922.0	8.9%	2,552.0	24.1%	1,630.0	176.8%	15.8%
5	Хяналт шинжилгээ	75.8	0.7%	33.4	0.3%	-42.4	-56.0%	-0.4%
6	Цагдаа, хуулийн байгууллагад	386.8	3.7%	376.0	3.6%	-10.8	-2.8%	-0.1%
7	Үйл ажиллагааны зардал /гэрээт/	1,173.0	11.3%	1,297.1	12.2%	124.1	10.6%	1.2%
8	Халамж	360.3	3.5%	304.0	2.9%	-56.3	-15.6%	-0.5%
9	Спорт, боловсрол	416.0	4.0%	418.0	3.9%	2.0	0.5%	0.0%
10	Ахмад настанд чиглэсэн	324.8	3.1%	260.2	2.5%	-64.6	-19.9%	-0.6%
11	Эрүүл мэндийн байгууллага, иргэний эрүүл мэнд	501.4	4.8%	170.0	1.6%	-331.4	-66.1%	-3.2%
12	Нийтийн авто тээвэр	1,446.7	14.0%	1,520.7	14.4%	74.0	5.1%	0.7%
13	Татварын байгууллагад	30.0	0.3%	39.3	0.4%	9.3	31.0%	0.1%
14	Цэргийн штаб	225.6	2.2%	135.2	1.3%	-90.4	-40.1%	-0.9%
15	Хэвлэл мэдээлэл	350.0	3.4%	250.0	2.4%	-100.0	-28.6%	-1.0%
16	Багт чигэлсэн	360.0	3.5%	0.0	0.0%	-360.0	-100.0%	-3.5%
17	Усны хөнгөлөлт, үйлчилгээ	495.0	4.8%	300.0	2.8%	-195.0	-39.4%	-1.9%
18	Байгаль орчин нөхөн сэргээх арга хэмжээ	879.0	8.5%	497.5	4.7%	-381.5	-43.4%	-3.7%
19	Шагнал, урамшуулал	110.0	1.1%	60.0	0.6%	-50.0	-45.5%	-0.5%
20	Хамтын ажиллагаа, сургалт, зөвлөгөөн	262.5	2.5%	420.2	4.0%	157.7	60.1%	1.5%
21	Тооллого	137.8	1.3%	52.6	0.5%	-85.1	-61.8%	-0.8%
22	Шашин	80.0	0.8%	30.0	0.3%	-50.0	-62.5%	-0.5%
23	Махны үнийн хөнгөлөлт	150.0	1.5%	400.0	3.8%	250.0	166.7%	2.4%
24	Тэмдэглэлт ой	40.0	0.4%	385.0	3.6%	345.0	862.5%	3.3%
ДҮН		10,344.6	100%	10,588.9	100%	244.3	730.8%	2.4%

Дэлгэрэнгүй мэдээллийг хавсралт №2, №3

Ковид 19 цар тахалтай холбоотойгоор онцгой комиссын зардлыг 2021 онд 1,630.0 сая төгрөг буюу өмнөх оноос 176.8 хувиар, ой тэмдэглэхтэй холбоотой зардлыг 345.0 сая төгрөг буюу 862.5 хувиар, махны үнийн хөнгөлөлт, хамтын ажиллагаа, сургалт, зөвлөгөөн, үйл ажиллагаатай холбоотой 8 бүлэг зардлыг 658.3 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлж, өмнөх оны төсвийг нийт 2,633.2 сая төгрөгөөр буюу 25.5 хувиар нэмэгдүүлсэн бол,

Дэд хөтөлбөрийн зардлыг 571.5 сая төгрөг буюу өмнөх оноос 40.5 хувиар, багт чиглэсэн /нийт 24 багийн иргэдийн оролцоог дэмжих/ зардлыг 2021 онд дахин батлаагүй буюу 360.0 сая төгрөгөөр, байгаль орчин нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлыг 381.5 сая төгрөг буюу 43.4 хувиар, эрүүл мэндийн байгууллага, иргэний эрүүл мэнд, ахмад настанд

чиглэсэн, тооллого, шашин зэрэг 11 бүлэг зардлыг 1,076.0 сая төгрөгөөр бууруулж, өмнөх оны төсвийг нийт 2,389.0 сая төгрөгөөр буюу 23.1 хувиар бууруулсан байна.

Дээрх өсөлт, бууралтын нөлөөллөөр 2021 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тоо 2020 оноос 21 арга хэмжээгээр буурсан боловч батлагдсан төсөл хөтөлбөрийн зардлын дүн 244.3 сая төгрөг буюу 2.4 хувиар өссөн байна.

Нийт арга хэмжээнээс 2020 онд 284.6 сая төгрөгийн 20, 2021 онд 596.6 сая төгрөгийн 22 арга хэмжээний гүйцэтгэл огт гараагүй, тухайн арга хэмжээний зардлыг бүрэн хэмнэсэн, 2020, 2021 онд 548.5 сая төгрөгийн 19 арга хэмжээ 50 хүртэл хувийн гүйцэтгэлтэй байгаа нь зардлын төлөвлөлтийн тооцоо, судалгаа, үндэслэлийг сайжруулах шаардлагатай байна.

Үр нөлөө, ач холбогдол бага, тэвчиж болохуйц 17 асуудлын давхардсан тоогоор 47 арга хэмжээнд 1,058.6 сая төгрөг төлөвлөсөн байна.

Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн зарчмын дагуу төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай, бодитой төлөвлөхөд онцгой анхаарах шаардлагатай байна.

**БҮЛЭГ 2. ДЭД БОЛОН ТӨСӨЛ ХӨТӨЛБӨРИЙН ЗАРДЛЫГ ҮР ДҮНТЭЙ
ЗАРЦУУЛААГҮЙ, ДОТООД ХЯНАЛТЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭЭГҮЙ БАЙНА**

Гэрээгээр хэрэгжиж байгаа төсөл хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийг үнэлж дүгнэсэн хэдий ч төсвийн арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай байх зарчмыг баримтлаагүй байна

Дэд хөтөлбөр болон төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээ нь хэрэгжүүлэх чиглэл, зориулалтаасаа шалтгаалан санхүүгийн олон төрөл, арга хэрэгслээр хэрэгжсэн байна. 2020 онд төлөвлөсөн нийт 198 арга хэмжээнээс 178 арга хэмжээнд 9,117.2 сая төгрөг, 2021 онд төлөвлөсөн 177 арга хэмжээнээс 155 арга хэмжээнд 9,484.1 сая төгрөг зарцуулсан байна.

График №3

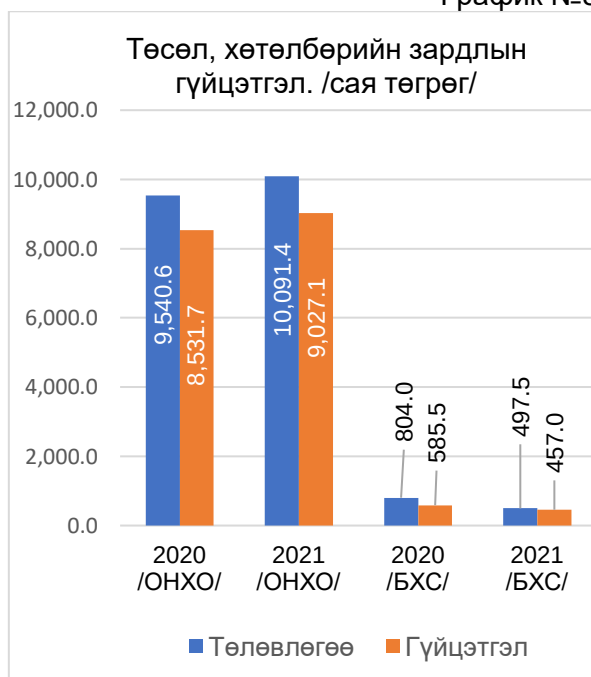
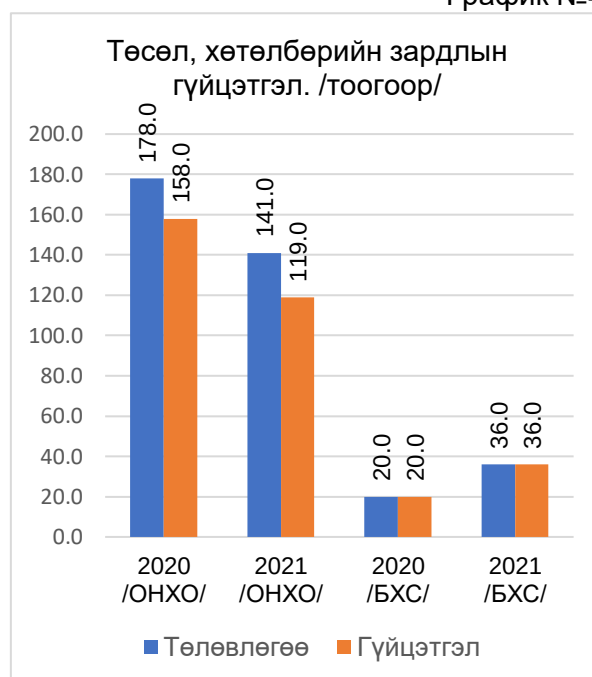

График №4

Харин 2020, 2021 онд зохион байгуулаагүй, гүйцэтгэл гараагүй арга хэмжээнүүдийн зарим нь коронавируст халдвар цар тахлаас шалтгаалсан хязгаарлалт хориглолттой холбоотой байна.

Аймгийн ИТХ-аар батлагдсан хөтөлбөрүүдэд жил бүр, зохион байгуулах арга хэмжээний хүрээнд тодорхой төсөв батлагдан хэрэгжүүлж байгаа бөгөөд энэхүү төсөв нь батлагдсан хөтөлбөрийнхөө зорилтот арга хэмжээнд зарцуулагдаж байна.

Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээнд баталсан нийт төсвөөс дэд хөтөлбөрт зарцуулсан зардал нь 2020 онд 14.5 хувийг, 2021 онд 8.3 хувийг эзэлж байна.

Төсөл арга хэмжээ тус бүрийн зардлын гүйцэтгэлийг хавсралт № 2, 3-аас үзнэ үү.

Төсвийг арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай зарцуулаагүй, анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй байна

Төсөл хөтөлбөрийг зохион байгуулахдаа аймгийн Засаг даргын захирамжаар төсөв зарцуулах эрх олгож, зардлын тооцоог хавсралтаар батласан байна. Захирамжийн хавсралтаар баталсан зардлын тооцоог боловсруулахдаа төсвийн арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай байх зарчмыг баримтлах, төсвийг зориулалтын дагуу үр дүнтэй зарцуулах, гүйцэтгэлийн баримтыг үнэн зөв, бүрэн гүйцэт бүрдүүлэх талаар онцгой анхаарах шаардлагатай байна.

Төсөл, хөтөлбөрийн зардлын гүйцэтгэл, санхүүжилт, зарцуулалттай холбоотой дараах алдаа зөрчилд албан шаардлага хүргүүлээ. Үүнд:

Аймгийн Засаг даргын 2020 оны А/473 дугаар захирамжаар "Цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хааж байгаа алба хаагчдын хувцас хэрэглэл, сургалтын болон үүрэг гүйцэтгэх зардал" арга хэмжээний төсвөөс "Дайчилгаатай команд штабын хээрийн сургууль" арга хэмжээ зохион байгуулахад зарцуулсан 8.8 сая төгрөгийн зардлын анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу байна.

Цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, анхдагч илгээлтийн эздэд дэмжлэг үзүүлэх хүрээнд аймгийн Засаг даргын 2020 оны А/709 дүгээр захирамжаар "Анхдагч" дэд хөтөлбөрөөс 2.0 сая төгрөгийг зарцаалсан боловч тайлангийн баримт дутуу, зориулалт бус, зарим зардлын зарцуулалт нь тодорхойгүй байна.

Аймгийн Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/684 дүгээр захирамжаар Хот тохижуулах газрын 225 ажилчдад ХАБЭА сургалт зохион байгуулахаар "ХЭМАББО эрдэм шинжилгээ, сургалт судалгааны төв" ТББ-д олгосон 20.0 сая төгрөгийн зарцуулалтын анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй байна.

"Элэг бүтэн Монгол" хөтөлбөрийн хүрээнд "Эрдэнэтийн эмч" ТББ-тай хамтран ажиллаж 37.7 сая төгрөгийг зарцуулахдаа анхан шатны баримтын бүрдэл хангалтгүй, дутуу баримтаар гүйлгээ хийсэн байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2017 оны 03 дугаар сарын 31-ны өдрийн 6/02 дугаар тогтоолоор "Багш" дэд хөтөлбөрийг баталсан. Энэхүү хөтөлбөрийн дагуу 2020, 2021 онуудад Боловсролын салбарын 12 менежерт 11.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлэхдээ заавал бүрдүүлэх материалын бүрдэл хангаагүй олгосон байна.

Багийн иргэдийн оролцоог дэмжих арга хэмжээний зардалд зарцуулсан 160.1 сая төгрөгийн анхан шатны баримт дутуу, зарцуулалтын тайлан баримт байхгүй байна.

Аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/718 дугаар захирамжаар онцгой комиссын зардлын хэмнэлтээс шийдвэрлэсэн 247.0 сая төгрөгөөр аврах завь, усны мотоцикл худалдан авах ажиллагааг Онцгой байдлын газар 1 өдрийн дотор зохион байгуулж, Эрчимт цамхаг ХХК-тай гэрээ байгуулж худалдан авсан байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2017 оны 03 дугаар сарын 31-ны өдрийн 6/04 дүгээр тогтоолоор "Эмч" дэд хөтөлбөрийг баталсан. Энэхүү хөтөлбөрийн дагуу аймгийн Засаг даргын 2017 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/628 дугаар захирамжаар баталсан Боловсрол, Эрүүл мэндийн салбарын ажилтнуудад дэмжлэг үзүүлэх журмаар тодорхойлсон дэмжлэгийн хэмжээг хэтрүүлэн 2020, 2021 онуудад 130 эмч, эмнэлгийн ажилтан, албан хаагчдад 31.6 сая төгрөг илүү олгосон байна.

Онцгой комиссын зардлаас 2020, 2021 онд худалдан авсан шатахуун талонд олгосон 9.7 сая төгрөгийн урамшууллаас 1.6 сая төгрөгийг дутааж, данс бүртгэлд тусгаагүй зарцуулсан зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

Аймгийн Засаг даргын 2020 оны А/274 дүгээр захирамжаар онцгой комиссын зардлаас шаардлагатай нөөц бүрдүүлэх, бодис, бараа материал худалдан авахад зориулж 31.7 сая төгрөгийг шийдвэрлэсэн байна. Уг хөрөнгийг АЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дамжуулан Улаан загалмайн хорооны Онцгой байдлын газартай шууд гэрээ байгуулан нийлүүлсэн барааны төлбөрт олгожээ. Нийлүүлсэн зарим бараа чухал хэрэгцээ багатай, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан.

Багш, эмч дэд хөтөлбөрийн төсвийн зарцуулалтыг аймгийн Засаг даргын 2017 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/628 дугаар захирамжаар батлагдсан "Журам баталж, зөвлөл байгуулах тухай" журамд тодорхойлсон шаардлагаа мөрдөж ажиллаагүйгээс баримтын бүрдэл хангагдахгүй байх, нэг хүнд олгох дэмжлэгийн хэмжээг хэтрүүлэн олгох зэрэг зөрчил гарсан тул энэхүү журамд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж шийдвэрлэх нь зүйтэй байна.

Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд Санхүүгийн хяналт, аудитын албанаас хяналт шалгалт хийгээгүй байна

Төсвийн тухай хуулийн 69.1-д “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүр хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, төсвийн хөрөнгө, өр, төлбөр, орлого, зарлага, хөтөлбөр, арга хэмжээ, хөрөнгө оруулалтад санхүүгийн хяналт, шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах, эрсдэлийн удирдлагаар хангахад чиглэсэн дотоод аудитын албыг байгуулж, дотоод аудитор ажиллуулна” гэж заасны дагуу дотоод хяналтыг Санхүүгийн хяналт, аудитын алба хэрэгжүүлдэг.

Санхүүгийн хяналт, аудитын албыг Сангийн яамнаас стандарт, арга зүйн удирдлагаар хангаж, үйл ажиллагаагаа Засгийн газрын 2015 оны 483 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Дотоод аудитын дүрэм”-ын хүрээнд явуулдаг.

Орхон аймгийн СХАА нь жил бүрийн хяналт шалгалтын төлөвлөгөөгөө боловсруулж аймгийн Засаг дарга, дотоод аудитын хорооны даргаар батлуулан хэрэгжүүлдэг бөгөөд дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэлд дотоод хяналт, шалгалт хийгээгүй байна.

Иймд Орхон аймаг хэрэгжиж буй дэд болон төсөл хөтөлбөрийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэлд дотоод хяналт, шалгалт хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

Зардлын гүйцэтгэлд тавих хяналт хангалтгүй, аудитаар илэрсэн зөрчлийг тухай бүрд нь арилгах үр дүнтэй арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээгүй байна

Аймгийн Засаг даргын захирамжаар болон гэрээгээр гүйцэтгүүлсэн төсөл, хөтөлбөрийн хэрэгжилт, зардлын гүйцэтгэл, баримтыг аймгийн ЗДТГ-ын холбогдох хэлтэс, албад хүлээн авч, хянаж, үр дүнг тайлагнах чиг үүрэгтэй байдаг.

Жил бүрийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар болон 2020 онд хийсэн гүйцэтгэлийн аудитаар илэрсэн анхан шатны баримтгүй, баримтыг нөхөн бүрдүүлдэг, хугацаанд нь ирүүлдэггүй, зарцуулалтын болон гүйцэтгэлийн тайланд тухайн арга хэмжээнд хамааралгүй баримтыг дахин хавсаргадаг, давхардуулдаг, давхар шилжүүлдэг, батлагдсан төсвөөс илүү зардал гаргадаг, нотлох баримтын үнэн зөв байдал итгэл үнэмшил төрүүлэхүйц бус зэрэг зөрчлүүд давтагдан гарсаар байна.

Мөн аймгийн ЗДТГ, Орхон Засаг дарга сангийн төлбөрийн хүсэлтэд 1-р гарын үсэг зурагдаагүй, тамга дарагдаагүй болон гарын үсгийн дардас ашигласан, гүйлгээ хийсэн төрийн сангийн мэргэжилтэн баталгаажуулаагүй, төлбөрийн хүсэлтийн хяналтын хуудасны үндэслэх баримт бичгийг бүрэн хангуулаагүй, алдаатай бэлтгэсэн баримтаар гүйлгээ хийсэн зөрчлүүд илэрлээ.

Эдгээр нь төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий хэлтэс, албад, тэдгээрийн хариуцсан мэргэжилтнүүдийн уг арга хэмжээний чанар, гүйцэтгэл, зардлын зарцуулалтад тавих хяналт хангалтгүй, тавьсан шаардлагын хэрэгжүүлэлт сул, хариуцлага алдагдаж байгаатай холбоотой байна.

Дэд хөтөлбөрийн хүрэх зорилтыг хангаж, үр дүнтэй хэрэгжсэн хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байгаа ч санхүүжилтийг бодит гүйцэтгэлд үндэслэн олгоогүй байна

Төсөл, хөтөлбөрүүдийн урьдчилгаа санхүүжилтийг харилцан адилгүй буюу 50-80 хувиар, гүйцэтгэлийн баримтыг хүлээн авч үлдэгдэл 20-50 хувийг олгосон байна.

Тухайлсан хөтөлбөр, арга хэмжээний хүрээнд олон нийтэд мэдээлэл хүргэх, хэвлэл мэдээллийн байгууллагаар ажил гүйцэтгүүлэхдээ тухайн арга хэмжээний зардлаас хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай гэрээ байгуулан зарцуулж байна. Үүнд: Эрдэнэтийн өдрүүд арга хэмжээ, Он угтах үйл ажиллагаа, Багийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөр, Шилэн дансны мэдээ мэдээлэл хүргэх зэрэг нэвтрүүлэг, контент үйл ажиллагаа байна.

Харин “хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах төлөвлөгөөт ажил” арга хэмжээний зардлыг жил бүр тусад нь баталж, уг төсвөөс хэрэгжүүлэх ажил үйлчилгээг гэрээнд тодорхойлоогүй, тогтоосон тариф, ажлын тоо

хэмжээгүй, харилцан адилгүй үнийн дүнгээр хэвлэл мэдээллийн байгууллага, төрийн бус байгууллагуудтай гэрээ байгуулан зардал гаргаж, гүйцэтгэлийг бодитой, үндэслэлтэй дүгнэж олгоогүй байна.

Санхүүжилт олгосон хэвлэл мэдээллийн байгууллага, сонин, сайтын гүйцэтгэлийг тэдгээрээс ирүүлсэн жагсаалтыг үндэслэж гэрээг хангалттайгаар үнэлсэн байна.

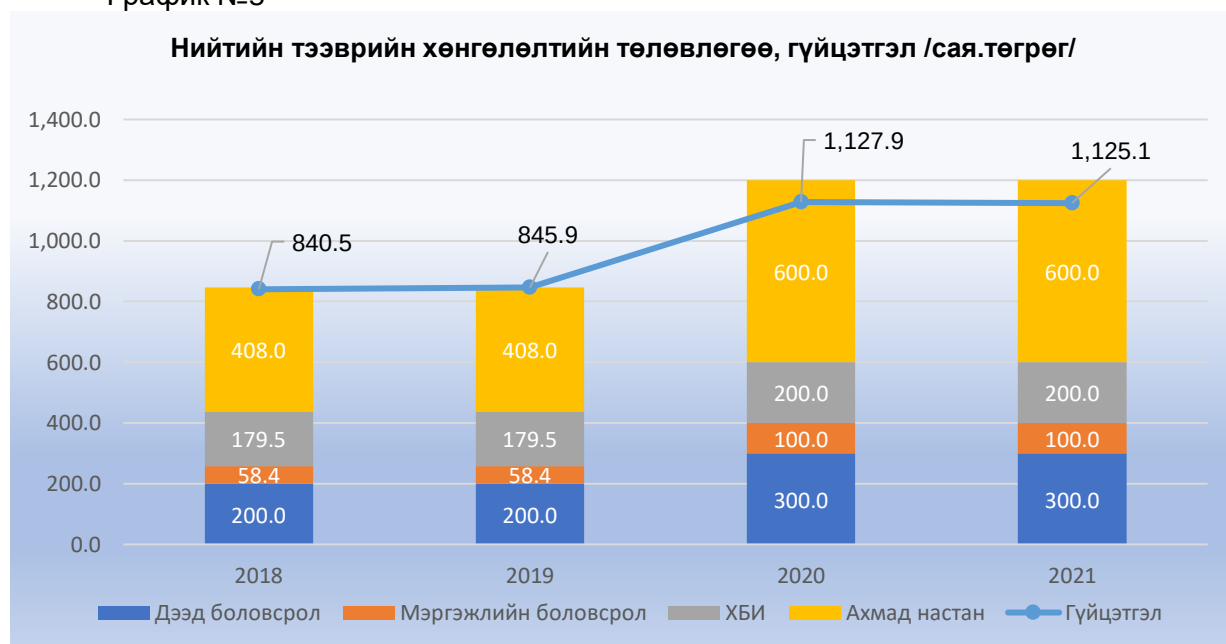
Гүйцэтгэлээр гаргаж өгсөн жагсаалт нь тус хэвлэл мэдээллийн байгууллага, сонин, сайтад байршуулсан мэдээ, мэдээллийн холбоос бөгөөд энэ нь тоо хэмжээ, чанар, мэдээллийн агуулга, цар хүрээ, хандалт, хүртээмж зэрэг хэмжигдэхүүнээр гэрээний үнийн дүнтэй хэрхэн уялдаж, тооцогдож байгаа нь тодорхойгүй байна.

Төсөл хөтөлбөрийн жагсаалтад нийтийн тээврийн хөнгөлөлтөд 2020, 2021 онд тус бүр 1,200.0 сая төгрөг баталсан байна. Эдгээр нь Дээд боловсрол, Мэргэжлийн боловсрол, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжил, хамгаалал, Ахмад настны хөгжил хамгаалал чиглэлээр зарцуулагдахаар батлагдсан байна.

2018-2022 оны нийтийн тээврийн хөнгөлөлтөд олгосон зардал

Хүснэгт №3	сая.төгрөг			
Үзүүлэлт	2018	2019	2020	2021
Төлөвлөгөө	845.9	845.9	1,200.0	1,200.0
Гүйцэтгэл	840.5	845.8	1,127.9	1,125.1

График №5

Нийтийн тээврийн хөнгөлөлтөд зарцуулж буй төсөв 2020 оноос 40.4 хувиар нэмэгджээ. Гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг үйлчлүүлсэн зорилтот бүлэг дэх иргэний тоогоор бус шугамд үйлчилсэн автобусны ажилласан цагаар буюу төлөвлөсөн зардлын хэмжээнд гүйцэтгэл гарч, олгогдсон байна.

Дээд болон мэргэжлийн боловсролын оюутнуудад холбогдох хууль⁷, аймгийн ИТХ-ын тогтоолоор баталсан журам⁸-д заасны дагуу нийтийн тээврийн хөнгөлөлтөд зориулж жилд 400.0 сая төгрөг баталсан боловч оюутнууд нийтийн тээврээр хөнгөлөлттэй үнээр зорчдоггүй, нийтийн тээврийн хөнгөлөлтийг бодит гүйцэтгэлд үндэслэн олгодоггүй, нийтийн тээврийн үйлчилгээ үзүүлэгч компаниудад татаас, дэмжлэг хэлбэртэй санхүүжилт олгогдсон байна.

Аймгийн ИТХ-аар баталсан дээрх журмыг боловсруулах нийтлэг үндэслэл болсон “Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тухай” хууль⁹, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний нийгмийн хамгааллын тухай” хууль¹⁰, “Цагдаагийн албаны тухай” хууль¹¹ тус тус өөрчлөгдсөн, хүчингүй болсон, шинэчлэгдэн батлагдсан тул нийтийн тээврээр хөнгөлөлттэй үйлчлүүлэгч иргэдийн бодит гүйцэтгэлийг тогтоож санхүүжилт олгох зохицуулалт бүхий шинэчилсэн журам боловсруулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллах нь зүйтэй байна.

Төсөл, хөтөлбөрийн 3 арга хэмжээний зардлын батлагдсан төсвийг өссөн дүнгээр 6.6 сая төгрөгөөр хэтрүүлэн санхүүжүүлсэн байна. Үүнд:

- Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хамгаалах салбар зөвлөлд дэмжлэг үзүүлж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах /1.4 сая төгрөг/
- Боловсрол, эрүүл мэнд, соёл, спортын олон нийтийн арга хэмжээг жилийн турш зохион байгуулах /4.3 сая төгрөг/
- Аймгийн ИТХ-ын дэргэдэх иргэний зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал /0.9 сая төгрөг/

Мөн аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/466 дугаар захирамжаар батлагдсан цэргийн жинхэнэ албаны 2021 оны хоёрдугаар ээлжийн татлага, халалтыг зохион байгуулах зардлыг анхан шатны баримтгүйгээр 0.4 сая төгрөгөөр илүү шилжүүлэн зарцуулсан, тус зардлыг онцгой комиссын зардлаас БШУГ-т олгосон санхүүжилт дээр нэмж тайлагнасан,

Аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/54 дүгээр захирамжаар Оюутан цэрэгт цэргийн мэргэжил олгох сургалтыг зохион байгуулах арга хэмжээнд зарцуулсан зардлаас 1.7 сая төгрөг нь анхан шатны баримтаар бүрэн дэмжигдэхгүй, тухайн арга хэмжээ нь зохион байгуулагдаагүй, санхүүжилтийг гүйцэтгэлд үндэслээгүй олгосон тул төлбөрийн акт тогтоолоо.

Иргэний нийгмийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг орон нутгийн онцлогт тохирсон арга хэлбэрээр дэмжиж, төрийн зарим чиг үүргийг гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлэх зардлаас Орхон аймгийн худалдаа, үйлдвэрлэл эрхлэгчийн мэдээллийн сан, гар утасны программ, 2016-2020 оны хөрөнгө оруулалтын ажлын 3-н хэмжээст цахим танилцуулга хийх 4.5 сая төгрөгийн өртөг бүхий арга хэмжээ бүрэн хэрэгжээгүй, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан тул албан шаардлага хүргүүлээ.

Үр дүнтэй хэрэгжсэн дэд хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байна

Аймгийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн дэд хөтөлбөрүүдийн явц, үр дүнгийн биелэлтийг жил бүр тайлагнахыг даалгасан боловч, 2020 онд хөтөлбөр тус бүрээр зорилтын хэрэгжилт, хүрсэн үр дүнг тооцож тайлагнасан байна.

⁷ Боловсролын тухай хуулийн 43.2.5-д “нийтийн тээврийн хэрэгслээр хичээлдээ явах зайлшгүй шаардлагатай сурагч, оюутны нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчих зардлын 50 хүртэл хувьтай тэнцэх хэмжээний нөхөн олговрыг аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас тогтоосон журмын дагуу олгох”

⁸ Аймгийн ИТХ-ын 2015 оны 02 дугаар сарын 09-ний өдрийн 03 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Нийтийн зорчигч тээврийн хэрэгслээр үнэ төлбөргүй зорчих эрх бүхий иргэдийн нөхөн олговрыг хуваарилах, санхүүжүүлэх журам”.

⁹ Энэ хууль 2017 оны 01 дүгээр сарын 26-ны өдөр баталсан “Ахмад настны тухай” хуулиар хүчингүй болсон.

¹⁰ Энэ хууль 2016 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдөр баталсан “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай” хуулиар хүчингүй болсон.

¹¹ Энэ хуулийг 2017 оны 02 дугаар сарын 09-ний өдөр баталсан “Цагдаагийн албаны тухай” хуулийн шинэчилсэн найруулгаар хүчингүй болсонд тооцсон.

Зарим дэд хөтөлбөрүүдийн үр дүнгээс дурдвал:**Хөтөлбөрийн нэр: Багш дэд хөтөлбөр**Хэрэгжүүлсэн хугацаа: **2017-2020**. /Үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж буй/

Хөтөлбөрийн хэрэгжилт: Хөтөлбөрийн үндсэн 3 зорилтын хүрээнд батлагдсан 23 үйл ажиллагааг 92.1 хувийн хэрэгжилттэй, үр дүнг дүгнэх 17 шалгуур үзүүлэлтийг 89.4 хувийн гүйцэтгэлтэй хангагдсанаар тайлагнасан байна. Тухайлбал: Эрүүл мэндийн үзлэгт 1737 багш, журмаар тодорхойлсон мөнгөн дэмжлэгт 259 багш, ажилтан, гадаадад мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, туршлага судлах үйл ажиллагаанд 128 багш, ажилтан, багшийг хөгжүүлэхэд чиглэсэн сургалт, зөвлөгөөн, хэлэлцүүлэг, эрдэм, шинжилгээний хурал, илтгэлийн уралдаан зэрэг олон талт арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 2200 гаруй багш, ажилтан хамрагджээ.

Хөтөлбөрийн нэр: Эмч дэд хөтөлбөрХэрэгжүүлсэн хугацаа: **2017-2020**. /Үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж буй/**Хөтөлбөрийн хэрэгжилт:** 2017 оны суурь үзүүлэлттэй харьцуулахад:

- Эмч, эмнэлгийн ажилчдын төгсөлтийн дараах үндсэн мэргэжлийн сургалтанд хамрагдалт 7.4 хувиар, мэргэжлийн зэрэг 22.7 хувиар, боловсролын зэрэг 5.2 хувиар тус тус өссөн, өндөр хөгжилтэй оронд мэргэжил дээшлүүлэх, туршлага судалсан эмчийн тоо 9.0 хувиар нэмэгдсэн,
- Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн нийт 96 сувилагч, ахлах сувилагчийг ажлын байранд нь чадавхижуулж, мэргэшүүлсэн,
- Эмнэлгийн ажилчдын нийгмийн баталгааг дэмжиж нийт ажилчдын 52 хувьд буцалтгүй тусламж олгосон, урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 100 хувь хамруулж, өвчлөл илэрсэн эмнэлгийн ажилтны 85 хувийг эмчлэн эрүүлжүүлсэн.
- Эрүүл мэндийн салбарын тоног төхөөрөмжийн хангалтад 3.2 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийсэн байна.

Хөтөлбөрийн нэр: Анхдагч болон ач санах дэд хөтөлбөрХэрэгжүүлсэн хугацаа: **2017-2020**. /Үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж буй/

Хөтөлбөрийн хэрэгжилт: Анхдагч илгээлтийн эздийн нийгэмд оролцох идэвх оролцоо нэмэгдэж өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх эрүүл мэндийн үзлэг, сургалтад хамрагдах, спортын уралдаан тэмцээн, урлаг уран сайхны үйл ажиллагаа болон дотоодын аялалд хамрагдах зэргээр давхардсан тоогоор 5600 гаруй анхдагчид хамрагдсан. Анхдагчдын холбоодыг бүртгэлжүүлж, хамтран ажиллах уялдаа холбоо сайжран, жил бүр холбоодод мөнгөн дэмжлэг үзүүлж, шаардагдах асуудлуудыг дор бүр нь шийдвэрлэдэг болсон, анхдагч-илгээлтийн эздэд үзүүлсэн үйлчилгээ, арга хэмжээний нэр төрөл нэмэгдсэн байна.

Ахмад настны Ач санах дэд хөтөлбөрийн хүрээнд эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт давхардсан тоогоор 6,000 гаруй, сургалтын үйл ажиллагаанд 3,600 гаруй, урлаг, спорт, олон нийтийн ажилд давхардсан тоогоор 19,000 гаруй ахмад оролцсон, ахмадууд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх, алдар гавьяагаа үнэлүүлэх зэрэг нийгмийн амьдралын оролцоо идэвх нэмэгдэж байна.

Хөтөлбөрийн нэр: Явган зам дэд хөтөлбөрХэрэгжүүлсэн хугацаа: **2018-2020**. /Хэрэгжээд дууссан/

Хөтөлбөрийн хэрэгжилт: Улс, орон нутгийн төсвөөр хийгдэж буй хөрөнгө оруулалтын ажлуудыг дэд хөтөлбөрийн үйл ажиллагаатай уялдуулан, шаардлагатай байршилд замын бүтээн байгуулалтын ажлуудыг хийж, хэрэгжүүлсэн байна.

Шинээр баригдсан орон сууцны хороолол авто зам, замын байгууламжийн зураг төсөө, төлөвлөлтөд явган хүний замыг тусган боловсруулдаг, жил бүр явган хүний замыг орон нутгийн хөрөнгө оруулалтад тусган батлагдсан жишиг зургийн дагуу хийгдэх тул “Явган зам” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн боловсруулах нь үр дүн багатай гэж үзэж дуусгасан байна.

Дэд хөтөлбөрүүдээс бусад төсөл хөтөлбөрүүдийн хүрэх үр дүнг тоо хэмжээ, цаг хугацаа, чанарын шалгуур үзүүлэлтээр тооцож батлаагүй тул нийт хөтөлбөр, арга хэмжээнд тоо, дүнгийн дийлэнх хувийг эзэлдэг энэхүү төсөл хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийн үр дүнг тооцох боломжгүй байна.

Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулан, хүрэх түвшин, дэвшүүлсэн зорилтыг тоо хэмжээ, чанарын шалгуур үзүүлэлтээр хангасан, үр дүн гарч хангалттай үнэлэгдсэн дэд хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байна.

Холбогдох байгууллагын санал:

**ОРХОН АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГА**
Нутгийн удирдлагын ордон, Уртбулаг баг,
Баян-Өндөр сум, Орхон аймаг, 61033
Утас: 7035 5590, Факс: (976) 7035 2621
Цахим шуудан: info@erdenet.mn

2022.12.16 № 024/2612
танай _____-ны № _____-т

Г Г

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН
АУДИТЫН ГАЗАРТ**

“Орхон аймагт хэрэгжүүлж буй дэд хөтөлбөр,
төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүн” гүйцэтгэлийн
аудитын тайланд өгөх санал байхгүй болно.

ЗАСАГ ДАРГЫН
ОРЛОГЧ А.ТҮВШИНЖАРГАЛ

D:/My documents/A-5 doc
61220224/2

**ОРХОН АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРАЛ**

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Уртбулаг баг, Ханддоржийн гудамж,
Утас: 70350493, Факс: 70352631

Цахим шуудан: orkhonith33@gmail.com

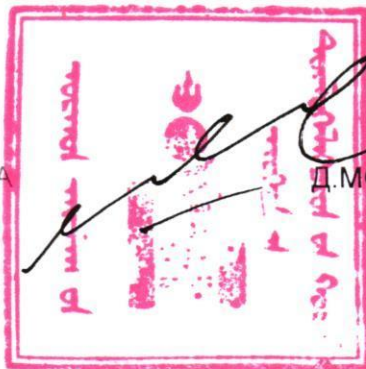
2022.12.16 № 01/293
танай 2022.12.13 -ны № 224 -т

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАРТ**

“Орон нутагт хэрэгжиж буй дэд хөтөлбөр, төсөл
хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилт, үр дүн” гүйцэтгэлийн аудитын
тайлангийн төсөлтэй танилцлаа.

Тайлангийн төсөлтэй холбоотой саналгүй болно.

ДАРГА

Д.МӨНХБАТ

C:\My documents\root\A5

70170417

ДҮГНЭЛТ:

Аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг гаргаж байна.

- Урт болон дунд хугацааны хөгжлийн бодлого, аймгийг хөгжүүлэх зорилт, үйл ажиллагаа, үндсэн чиглэлд үндэслэн дэд хөтөлбөрийг боловсруулсан байна.
- Дэд хөтөлбөрөөс бусад төсөл хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг бүрэн тооцоогүй байна.
- Зарим төсөл хөтөлбөрийн төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай, бодитой төлөвлөөгүй байна
- Дэд хөтөлбөр, төсөл хөтөлбөрийг бодлогын хүрээнд төлөвлөсөн хэдий ч, зарим төсөл арга хэмжээний хэрэгцээ шаардлага, ач холбогдлыг бүрэн үнэлээгүй, хэрэгжилтийг хэлэлцэж, хүрсэн үр дүнг хөтөлбөр тус бүрээр тооцоогүй байна.
- Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн зардлыг үр дүнтэй зарцуулах, баримтын бүрдлийг бүрэн хангаагүй алдаа зөрчлүүд давтагдан гарсан, дотоод хяналт хангалтгүй байна.
- Аймгийн ИТХ-аар баталсан төсөл хөтөлбөрийн нийт арга хэмжээний 10 хувийг зорилго, зорилт, хүрэх түвшин, тоо хэмжээ, чанарын шалгуур үзүүлэлтээр хэмжигдэж буй дэд хөтөлбөрт, 90 хувийг ач холбогдол, хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлт багатай, урсгал зардлын шинжтэй төсөл арга хэмжээнд төлөвлөн, хэрэгжүүлж байна.
- Зардлын гүйцэтгэлд тавих хяналт хангалтгүй, аудитаар илэрсэн зөрчлийг тухай бүрд нь арилгах үр дүнтэй арга хэмжээг авч хэрэгжүүлээгүй байна.
- Хүрэх зорилтыг хангаж, үр дүнтэй хэрэгжсэн дэд хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байна.

ЗӨВЛӨМЖ:

Аудитын дүн, дүгнэлт, нотлох зүйлст үндэслэн дараах зөвлөмжийг өгч байна. Үүнд:

Аймгийн Засаг даргад:

- Төсөл, хөтөлбөрийн төлөвлөлт, хэрэгжилтэд дотоод хяналт, шалгалтыг жил бүр зохион байгуулах талаар СХАА-ны аудитын төлөвлөгөөнд тусгаж, хэрэгжүүлэх.
- Нийт арга хэмжээний 90 орчим хувийг эзэлж буй, дэд хөтөлбөрөөс бусад төсөл хөтөлбөрийн зардлын хүрэх үр дүнг тооцож төлөвлөх, хэрэгжилтийг тайлагнах.
- Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн зардлын тооцоог бодитой төлөвлөхөд ач холбогдол өгч, төсвийг хэмнэлттэй, үр ашигтай, зориулалтын дагуу зарцуулах.
- Холбогдох хууль, тогтоомжид нийцүүлэн нийтийн тээврээр хөнгөлөлттэй үйлчлүүлэгч иргэдийн бодит гүйцэтгэлийг тогтоож санхүүжилт олгох зохицуулалт бүхий шинэчилсэн журам боловсруулан, хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллах.

Аймгийн ЗДТГ-ын СТСХ-ын даргад:

- Төсөл хөтөлбөрийн төсвийн зарцуулалтыг дэмжих нотлох баримтын бүрдлийг бүрэн хангуулах, санхүүжилт олгохгүй байх.
- Зарлагын гүйлгээний баримтын шаардлагыг бүрэн хангуулж, үндэслэх баримтыг хянаж, гүйлгээний мэргэжилтний хариуцлагыг дээшлүүлэх, төлбөрийн хүсэлт, гүйлгээтэй холбоотой алдаа дутагдлыг давтан гаргахгүй байх.
- Хэвлэл мэдээллийн байгууллага, Улаан загалмайн хороо болон бусад ТББ-тай байгуулж буй гэрээнд гүйцэтгэх ажил үйлчилгээг тодорхой тусгах, урьдчилгаа санхүүжилтийг гүйцэтгэлтэй уялдуулан олгох, зориулалтын дагуу зарцуулахад хяналт тавьж ажиллах.

ХАВСРАЛТУУД:

Хавсралт №1

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар батлагдсан дэд хөтөлбөрүүд

Д/д	Хэрэгжүүлсэн дэд хөтөлбөр	Аймгийн ИТХ-аар баталсан тогтоолын			
		Огноо	Дугаар	Өөрчлөлт орсон	
				Огноо	Дугаар
1	Ус дэд хөтөлбөр	2012.03.02	23		
2	Эрдэнэтчүүд эрдэнэтчүүддээ хайртай дэд хөтөлбөр	2017.02.17	05/02	2021.07.01	09
3	Багш дэд хөтөлбөр	2017.03.31	06/02	2021.06.30	06
4	Эмч дэд хөтөлбөр	2017.03.31	06/04	2021.06.30	08
5	Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх дэд хөтөлбөр	2017.03.31	06/03		
6	Аймгийн боловсролын салбарыг 2017-2020 онд хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр	2017.03.31	06/01	2021.03.05	09
7	Өрхийн тариалалтыг дэмжих дэд хөтөлбөр	2017.04.28	52	2021.07.01	10
8	Багийн хөгжлийг дэмжих дэд хөтөлбөр	2017.04.28	56	2021.02.18	22
9	Ач санах дэд хөтөлбөр	2017.05.15	65	2021.06.30	04
10	Анхдагч дэд хөтөлбөр	2017.12.08	133	2021.06.30	05
11	Чөлөөт цагийн талбай дэд хөтөлбөр	2017.05.15	64		
12	Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх аймгийн дэд хөтөлбөр	2017.05.15	63		
13	Аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр	2017.10.27	08/03		
14	Явган зам дэд хөтөлбөр	2017.12.20	135		
15	Хашаандаа хаус дэд хөтөлбөр	2017.12.20	136		
16	“Эрдэнэт үйлдвэрлэл” дэд хөтөлбөр	2018.02.23	10/01		
17	Халдварт бус өвчинтэй тэмцэх аймгийн дэд хөтөлбөр	2018.04.12	30		
18	Цагаан тоосны дэгдэлт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах аймгийн дэд хөтөлбөр	2018.05.22	49		
19	Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах дэд хөтөлбөр	2018.05.30	47	2022.02.10	07/04
20	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дэд хөтөлбөр батлах тухай	2018.08.21	70		
21	Аймгийн хэмжээнд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх дэд хөтөлбөр	2018.12.14	105		
22	Өндөр ёс зүйтэй өөдрөг иргэд дэд хөтөлбөр	2019.05.08	40		
23	Залуучуудын хөгжлийн хөтөлбөр	2015.10.30	104	2021.06.30	07
24	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах аймгийн дэд хөтөлбөр	2020.01.08	02		
25	Өвлийн спортыг хөгжүүлэх хөтөлбөр	2020.01.08	03		
26	Малын эрүүл мэнд хөтөлбөр	2021.07.01	11		
27	Цахим Эрдэнэт -1 хөтөлбөр	2021.07.02	20		
28	Эх хэл Эрдэнэт хөтөлбөр	2021.09.15	04		
29	Эмэгтэйчүүдийн хөгжлийн хөтөлбөр	2021.12.27	61		

Хавсралт №2

Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн 2020 оны арга хэмжээний зардлын төсөв, гүйцэтгэл

Д/д	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Аймгийн ИТХ-аар баталсан дүн	Гүйцэтгэл	Хэмнэлт, /-хэтрэлт/
	Дэд хөтөлбөр	1,411.5	1,323.5	88.0
1	Багийн хөгжлийн дэмжих дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	330.0	329.8	0.2
2	"Ач санах" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	66.0	62.7	3.3
3	"Анхдагч" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	50.0	48.2	1.8
4	"Эмч" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардал	124.0	118.0	6.0
5	Багш дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	124.0	124.0	0.0
6	Залуучуудын хөгжлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	130.0	120.4	9.6
7	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн аймгийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	20.0	20.0	0.0
8	Өндөр ёс зүйтэй өөдрөг Эрдэнэт дэд хөтөлбөр	118.5	57.5	61.0
9	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санг төвлөрүүлж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих арга хэмжээнд зарцуулж Эрдэнэтчүүд Эрдэнэтчүүддээ хайртай /Нэг өрх, нэг ажлын байр/ хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх /Нэр өөрчлөх/	278.0	278.0	0.0
10	Төрөөс хүнс хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх аймгийн дэд хөтөлбөрийн зардал	46.0	40.9	5.1
11	Явган зам, Хашаандаа хаус, Түрээсийн орон сууц дэд хөтөлбөрүүдийг сурталчилах	6.0	5.7	0.3
12	"Эрдэнэтэд үйлдвэрлэл" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардал	41.0	41.0	0.0
13	Эмч дэд хөтөлбөрийн хүрээнд туслах сувилагч 8 хүн ажиллуулах зардал	78.0	77.4	0.6
	Төрийн албан хаагчдад чиглэсэн	125.0	83.4	41.6
14	Төрийн албаны тухай хуулийн дагуу нийт төрийн албан хаагчдад зөвлөгөөн, өдөрлөг зохион байгуулах	25.0	15.3	9.7
15	Төрийн албан хаагчдын мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	20.0	0.0	20.0
16	Төрийн удирдах албан хаагчдын манлайлал, ёс зүйг дээшлүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагаа зохион байгуулах	10.0	10.0	0.0
17	Төрийн байгууллагуудад чанарын удирдлагын тогтолцоо, инноваци нэвтрүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	35.0	24.1	10.9
18	Төрийн байгууллагуудын албан хаагчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	35.0	34.0	1.0
	Хууль тогтоомж, бодлого, үйл ажиллагаа таниулан сурталчилах	81.5	70.9	10.6
19	Хууль тогтоомж сурталчилах, сургалт зохион байгуулах	10.0	9.9	0.1
20	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хэлэлцүүлгийг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулах	10.0	6.7	3.4
21	Хөрөнгө оруулалтын ажлын нээлтийг зохион байгуулах	3.0	1.1	1.9
22	Хууль тогтоомжийг сурталчилах, эрх зүйн сургалт зохион байгуулах	10.0	9.9	0.1

23	Шилэн дансны хуулийг сурталчилах, сургалт зохион байгуулах, хяналт тавих	5.0	4.0	1.0
24	Бүх нийтэд эрх зүйн боловсрол олгох үйл ажиллагааны зардал	10.0	6.4	3.6
25	Орон нутгийн төсвийн болон тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж, арга зүйгээр хангах /Төрийн сан, төсвийн байгууллагууд/	30.0	29.8	0.2
26	Авилгалтай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны зардал	3.5	3.3	0.2
	Онцгой байдал	922.0	857.4	64.6
27	Онцгой байдлын комиссын зардал	922.0	857.4	64.6
	Хяналт шинжилгээ	75.8	24.9	50.9
28	Хяналт шинжилгээ, үнэлгээг зохион байгуулах	22.0	16.9	5.1
29	Тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтэнд төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус шалгалтыг зохион байгуулах	3.0	0.0	3.0
30	Барилга байгууламжийг ашиглалтанд хүлээн авах, ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулах зардал	5.8	5.0	0.8
31	Төсвийн байгууллагуудад дотоод хяналт шалгалт хийх, Төсвийн тухай хууль, холбогдох журам болон аудитын байгууллагаас өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтэнд хяналт тавих	5.0	3.0	1.9
32	Дэд хөтөлбөрүүдийн хөндлөнгийн үнэлгээ хийх зардал	40.0		40.0
	Цагдаа, хуулийн байгууллагад	386.8	361.0	25.7
33	Шударга өрсөлдөөнийг хянан зохицуулах, иргэдийн өргөдөл гомдлын мөрөөр зохион байгуулах ажлын зардал	2.5	2.5	0.0
34	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардал	20.0	19.9	0.1
35	Эрх зүйн хөтөч ухуулагч нарын зардал	45.8	45.7	0.0
36	Хүчирхийлэлд өртсөн иргэдийг түр хамгаалах байрны үйл ажиллагаа, иргэдэд хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх ажлын зардал	20.0	18.2	1.8
37	Олон нийтийн цагдаагийн урамшуулал	189.0	176.4	12.6
38	Гэмт хэрэг зөрчлийн талаар иргэд байгууллагаас төлбөртэй мэдээлэл авах ажлыг зохион байгуулах	5.0	5.0	0.0
39	Хар тамхи болон цахим гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах	5.0	5.0	0.0
40	Мансууруулах төрлийн ургамлыг устгах ажлыг зохион байгуулах	8.0	4.0	4.0
41	Гэрч хохирогчийг хамгаалах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын зардал	5.0	5.0	0.0
42	Терроризмтой тэмцэх ажиллагааг зохицуулах зөвлөлийн 2019 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөт арга хэмжээ	60.0	60.0	0.0
43	Хүний эрхийг хангах, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны зардал	3.0	3.0	0.0
44	Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны зардал	3.5	3.5	0.0
45	Хуулийн байгууллагын ажилтнуудын мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх, туршлага судлах	5.0	4.3	0.7
46	Шүүх хэргийн зардал	15.0	8.4	6.6
	Үйл ажиллагааны зардал /гэрээт/	1,173.0	1,028.4	144.6

47	Мэдээлэл лавлагаа хариуцсан туслах ажилтан болон төрийн архивын гэрээт ажилтнуудын зардал	27.9	26.1	1.8
48	Хувь хүний орлогын албан татварын хэсгийн урсгал зардал /Татварын хэлтэс/	110.2	110.2	0.0
49	Төрийн архивын сан хөмрөгийн байнга хадгалагдах баримтуудыг сэргээн засварлах ажлыг зохион байгуулах	3.0	3.0	0.0
50	Төрийн архивын улсын үзлэгт бэлтгэх зардал	10.0	10.0	0.0
51	Иргэний бүртгэлийн болон хуулийн этгээдийн бүртгэлийн архивыг цахимжуулах ажлын зардал	25.2	25.2	0.0
52	Сэтгэлийн анир сэтгэл зүйн төвийн зардал	20.0	0.0	20.0
53	Түргэн тусламжийн төвийн үйл ажиллагааны зардал	285.2	267.2	18.0
54	Монгол хэлний бодлогыг дэмжих үйл ажиллагааны зардал	5.0	5.0	0.0
55	Гэр хорооллын нэг цэгийн үйлчилгээний төвд бүртгэлийн болон төрийн байгууллагын үйлчилгээний сувагчлалын зардал	6.8	6.8	0.0
56	Иргэний нийгмийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг орон нутгийн онцлогт тохирсон арга хэлбэрээр дэмжиж, төрийн зарим чиг үүргийг гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлэх зардал	100.0	97.4	2.6
57	Залуучуудын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааны зардал	23.2	23.2	0.0
58	"Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын төлөөлөгч" төсөл хөтөлбөрийн зардал	60.0	59.3	0.7
59	Сайн үйлс төвийн үйл ажиллагааны зардал	20.0	20.0	0.0
60	Эрдэнэт ШУТП-ийн 2019 оны үйл ажиллагааны зардал	250.0	216.7	33.3
61	"Эрдэнэт" цэцэрлэгт хүрээлэнгийн ашиглалтын өмнөх захиргааны үйл ажиллагааны зардал	139.4	78.3	61.2
62	Орон нутгийн циркийн үйл ажиллагааг дэмжих зардал	20.0	18.0	2.0
63	Багуудын үйл ажиллагааны зардал	29.5	29.5	0.0
64	Олон нийтийн дэд зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал	6.0	0.0	6.0
65	Аймгийн ИТХ-ын дэргэдэх иргэний зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал	31.6	32.5	-0.9
	Халамж	360.3	355.4	4.9
66	Нийгмийн халамжийн зөвлөлийн дэмжлэгийн зардал	45.0	45.0	0.0
67	Зорилтот бүлгийн иргэдийн хөгжил, хамгааллыг сайжруулах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, нийгмийн цогц үйлчилгээг хүргэх	10.0	10.0	0.0
68	Архины хамааралтай гэр оронгүй тэнэмэл иргэдийг нийгэмшүүлэх арга хэмжээ	11.3	11.3	0.0
69	Архины архаг хэрэглээтэй иргэдийн албадан эмчилгээний зардал	6.0	0.0	6.0
70	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сэргээн засах төвүүдийн үйл ажиллагааг дэмжих	183.0	183.0	0.0
71	Хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй асран хамгаалагчдыг эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалд хамруулах	55.0	54.8	0.2
72	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хамгаалах салбар зөвлөлд дэмжлэг үзүүлж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах	20.0	21.4	-1.4
73	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал	15.0	15.0	0.0

74	Хөдөлмөрийн маргаан шуурхай зохицуулах салбар хорооны зардал	15.0	15.0	0.0
	Спорт, боловсрол	416.0	392.3	23.7
75	Бүх ард түмний спортын XV их наадамд оролцох тамирчдын бэлтгэлжилт, шигшээ тэмцээнд оролцох зардал	25.0	25.0	0.0
76	Жудо бөхийн улсын аврага шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулах	20.0	20.0	0.0
77	Боловсрол, эрүүл мэнд, соёл, спортын олон нийтийн арга хэмжээг жилийн турш зохион байгуулах	200.0	204.3	-4.3
78	Олон улсын уралдаан тэмцээнд онцгой амжилт гаргасан тамирчид, дасгалжуулагчдыг шагнаж урамшуулах	40.0	40.0	0.0
79	Сагсан бөмбөгийн дээд лигт Орхон аймгаас оролцох баг тамирчдын зардал	50.0	50.0	0.0
80	Орон нутгийн их дээд сургуулиудын эрдэм шинжилгээний хурал зохион байгуулах	20.0	5.0	15.0
81	Олон улсын уралдаан тэмцээн болон улсын олимпиадад байр эзэлж онцгой амжилт гаргасан багш, сурагчид, шилдэг уран бүтээлчдийг шагнаж урамшуулах	43.0	43.0	0.0
82	Номын баяр, Үндэсний бичиг үсгийн баярыг тэмдэглэн өнгөрүүлэхэд шаардагдах зардал	5.0	5.0	0.0
83	Аврагч 2019 тэмцээнийг сум аж ахуй нэгж байгууллагуудын гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүний дунд зохион байгуулах	8.0	0.0	8.0
84	Өсвөрийн Аврагч 2019 тэмцээнийг ерөнхий боловсролын ахлах ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулах	5.0	0.0	5.0
	Ахмад настанд чиглэсэн	324.8	294.7	30.1
85	Ахмадын зуны саам, сувилалын зардал	40.0	40.0	0.0
86	Ахмадуудад сар шинийн хүндэтгэл үзүүлэх зардал	48.0	48.0	0.0
87	Ахмадын автобус хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэх	76.6	46.5	30.1
88	Ахмадын сувилалын үйл ажиллагааны зардал	85.2	85.2	0.0
89	Ахмад настны байгууллагад орон нутгаас олгох санхүүжилт	75.0	75.0	0.0
	Эрүүл мэндийн байгууллага, иргэний эрүүл мэнд	501.4	349.1	152.2
90	Халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг, үйл ажиллагаа	18.0	0.0	18.0
91	Хүн амд ДОХ/ХДХВ/БЗДХ-ыг эрт илрүүлэх, оношлох, эмчлэх ажлыг эрчимжүүлэх	12.0	12.0	0.0
92	Нярайн тасгийн үйл ажиллагааг дэмжих /нярайн уушиг тэлэгч сурфактант тариагаар хангах/	43.8	0.0	43.8
93	Жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийг аминдэмжүүлэх, цус цусан бүтээгдэхүүний хангалтыг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	12.0	12.0	0.0
94	Томуу томуу төст өвчин болон нийтийг хамарсан халдвар дэгдэлт гарсан үед ӨЭМТ-ийн илүү цагаар нэмэгдэл хөлсийг тооцож олгох	10.0	10.0	0.0
95	БОЭТ-ийн шөнийн ээлжинд ажиллагсадыг халуун хоолоор хангах зардал	21.6	21.6	0.0
96	Хорт хавдартай иргэдийн эмийн болон эмчилгээний зардалд дэмжлэг үзүүлэх	60.0	60.0	0.0
97	Суурь өвчтэй хүүхдүүдийг чийрэгжүүлэх, гэр сувилал ажиллуулах	20.0	20.0	0.0
98	Бүлэн хайлуулах эмчилгээг орон нутагт нутагшуулах	26.0	0.0	26.0

99	"Ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих" бүх нийтийн аян өрнүүлэн эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагыг нэмэгдүүлэх	6.0	6.0	0.0
100	"Элэг бүтэн Монгол" хөтөлбөрийн хүрээнд зорилтот бүлгүүдэд элэгний хорт хавдар, В,С вирусийн халдварыг эрт илрүүлэх, өвчлөлийг бууруулах, эмчлэх ажлыг зохион байгуулах	127.0	97.0	30.0
101	Нийтэд учирсан гамшигт өртөгсөдөд анхны тусламж үзүүлэх, байгалийн гамшиг, гэнэтийн осол, нийтийг хамарсан гоц халдварт өвчинд яаралтай тусламж, нөхөн сэргээх үйлчилгээ үзүүлэх, урьдчилан сэргийлэх, бэлтгэл сургалт зохион байгуулах, хүмүүнлэгийн арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	50.0	50.0	0.0
102	Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын эрх хамгаалал, нөлөөллийн бүх төрлийн үйл ажиллагаа, жөндөрт суурилсан арга хэмжээг зохион байгуулах	80.0	45.5	34.5
103	Мэс засалчдын чуулга уулзалт зохион байгуулах	15.0	15.0	0.0
	Нийтийн авто тээвэр	1,446.7	1,357.1	89.6
104	Хүүхдийн автобус хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэх /Баян-Өндөр сум/	196.9	179.4	17.5
105	Хүүхдийн автобус хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэх /Жаргалант сум/	22.2	22.2	0.0
106	Хотын нийтийн тээвэрт болон хүүхдийн автобус, ахмадын автобусаны GPS төхөөрөмжийн ашиглалтын зардал	14.6	14.6	0.0
107	Дээд боловсрол	300.0	289.4	10.6
108	Мэргэжлийн боловсрол	100.0	94.6	5.4
109	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжил, хамгаалал	200.0	187.8	12.2
110	Ахмад настны хөгжил хамгаалал	600.0	556.1	43.9
111	Авто тээврийн бодлогын хүрээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, хяналт шалгалтын зардал	13.0	13.0	0.0
	Татвар	30.0	25.0	5.0
112	Татвар төлөгчдийн өдрийг зохион байгуулах	10.0	10.0	0.0
113	Татварын багц хуулиудыг сурталчилах, тайлбарлан таниулах, татварын бааз суурийг өргөжүүлэх, татварын хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах	15.0	10.0	5.0
114	"Үндэсний татварын албаны ажилтны өдөр"-ийг тохиолдуулан төвийн бүсийн аймгуудын татварын ажилтны чуулга уулзалтыг зохион байгуулах	5.0	5.0	0.0
	Цэргийн штаб	225.6	185.9	39.7
115	Цэргийн жинхэнэ албаны 2019 оны I,II ээлжийн татлага, халалтыг зохион байгуулах зардал	52.9	50.4	2.6
116	Цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хааж байгаа алба хаагчдын хувцас хэрэглэл, сургалтын болон үүрэг гүйцэтгэх зардал	31.9	31.5	0.4
117	Төрийн захиргааны ажилтны, дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтыг зохион байгуулах, цэрэг техникийн тоо бүртгэл явуулах	9.5	9.5	0.0
118	"Оюутан цэрэг" цэргийн мэргэжил олгох сургалт зохион байгуулж явуулах	11.0	7.8	3.2
119	Иргэн цэргийн харилцааг бэхжүүлэн, иргэдэд эх орноо хамгаалахад оролцох, цэргийн боловсрол, бэлтгэл эзэмшүүлэх "Монгол цэргийн өдөр"-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх зардал	9.0	6.9	2.2

120	Цэрэг спортын "Дөл" цогцолбор тэмцээнийг зохион байгуулж явуулах, Батлан хамгаалахын сайдын нэрэмжит улсын аврага шалгаруулах цэрэг-спортын "Дөл" цогцолбор тэмцээнд оролцох	6.5	0.0	6.5
121	Хүүхэд залуучуудад эх оронч төлөвшлийг олгох олон талт арга хэмжээ зохион байгуулах	90.0	65.8	24.2
122	Монгол Улсын Батлан хамгаалах тухай хууль болон холбогдох хууль, журам, дүрмийн хэрэгжилтийг хангах, сургалт зохион байгуулах	14.8	14.1	0.7
	Хэвлэл мэдээлэл	350.0	299.3	50.7
123	Хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах төлөвлөгөөт ажил	250.0	245.0	5.1
124	Орон нутгийн бодлого шийдвэрийг олон нийтэд сурталчилах, сонин сэтгүүл хэвлүүлэх зардал	40.0	39.4	0.6
125	Төрийн байгууллагын мэдээлэл, харилцааг өргөжүүлэх, сургалт зохион байгуулах, судалгаа авахад шаардагдах зардал	60.0	14.9	45.1
	Багт чигэлсэн	360.0	335.5	24.5
126	Зэст багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	10.0	5.0
127	Оюут багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	13.0	2.0
128	Уурхайчин багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
129	Хүрэнбулаг багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	14.5	0.5
130	Бүрэнбүст багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
131	Согоот багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	7.5	7.5
132	Дэнж багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
133	Цагаанчулуут иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	14.5	0.5
134	Булаг багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
135	Их залуу багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
136	Шанд багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
137	Наран багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
138	Урт булаг багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
139	Уртын гол багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	8.0	7.0
140	Яргуйт багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
141	Говил багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	13.0	2.0
142	Эрдэнэ багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
143	Даваат багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
144	Баянцагаан багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
145	Баянбулаг багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
146	Рашаант багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
147	Дулаан уул багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
148	Жаргалант багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
149	Улаан толгой багийн иргэдийн оролцоог дэмжих зардал	15.0	15.0	0.0
	Усны хөнгөлөлт, үйлчилгээ	495.0	495.0	0.0
150	Гэр хорооллын иргэдийн усны үйлчилгээний төлбөрийн хөнгөлөлт	300.0	300.0	0.0
151	Зохицуулалт үйлчилгээний ажлын төлбөр	195.0	195.0	0.0
	Байгаль орчин нөхөн сэргээх арга хэмжээ	879.0	660.5	218.5
152	Стандартын шаардлага хангасан Эко ариун цэврийн байгууламж барьсан иргэд, айл өрхүүдэд урамшуулал олгох	630.0	420.0	210.0
153	Ойн хортон шавжтай гэрлэн урхин аргаар тэмцэх /Жаргалант сум/	9.9	9.9	0.0
154	Гэрлэн урхин аргаар 800 га талбайд Баян-Өндөр сумын ойн санд хортон шавжийн тэмцлийн ажил хийх	8.8	8.8	0.0

155	Бүх нийтээр мод тарих хавар, намрын ажил зохион байгуулж иргэд, ААН-үүдийг урамшуулах	5.0	5.0	0.0
156	Чимээгүй хотын урд хэсгийн ногоон төгөлд тарьсан модыг арчилж услах	8.0	8.0	0.0
157	Мод үржүүлгийн газарт тарьц, суулгац тарьж ургуулах, арчилж хамгаалах	4.0	4.0	0.0
158	Эрдэнэт голын дагуу 1000 ширхэг улиас тарьж ургуулж усалж, арчлах	9.0	9.0	0.0
159	2015-2019 онд Сархиа уулын энгэрт тарьсан ойн төгслийг усалж, арчлах, нөхөн тарих	14.0	14.0	0.0
160	Ойгоос мод бэлтгэх талбай тусгаарлах ажлыг Жаргалант сумын Уртын нуруу, хонгор морьт, шувуут зэрэг газруудад хийх	6.3	6.3	0.0
161	Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх хамгаалах ажил зохион байгуулах	10.0	7.0	3.0
162	Хотын дотор инженерийн төвлөрсөн шугам сүлжээ бүхий газарт гаргасан усны өөрийн эх үүсвэртэй худгуудыг холбуулах холбогдох газрын зөвшөөрөл, техникийн нөхцлийг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх	3.0	3.0	0.0
163	Эрдэнэт хотын эргэн тойронд сууршлын бус газарт хуримтлагдсан хог хаягдлын судалгааг гаргаж, цэвэрлэгээний ажил зохион байгуулах	30.0	30.0	0.0
164	Булгийн эх ундрага, орчныг хамгаалж тохижуулах ажлыг тухайн газар оршин суугч иргэд, нөхөрлөлтэй хамтран зохион байгуулах / 3 булаг/	9.0	9.0	0.0
165	Байгаль, орчин, аялал жуулчлалын сургалт сурталчилгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах	6.0	6.0	0.0
166	Байгаль орчны хууль тогтоомжийн нэгдсэн хяналт шалтгалтын ажлыг салбар чиглэлээр зохион байгуулах	20.0	18.5	1.5
167	Олон улсын болон дотоод аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд аймаг орон нутгаа нэгдсэн зохион байгуулалттай сурталчлах	5.0	3.0	2.0
168	Сэлэнгэ голын сав газрын захиргааны сургалт, хяналт, шалгалтын зардал	12.0	12.0	0.0
169	Монголын байгаль орчны иргэний салбар зөвлөл, төрийн бус байгууллагуудтай хамтран "Орхон аймаг, Эрдэнэт хотын ногоон, тогтвортой хөгжлийн хэтийн зорилт 2025" бодлогын баримт бичгийг орон нутагт сурталчилах	6.0	6.0	0.0
170	Байгаль орчны салбарын тэмдэглэлт өдрүүдийг орон нутагт сурталчилах, сургалт зохион байгуулах	3.0	3.0	0.0
171	Байгаль хамгаалах хавар, намрын аяныг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулах	5.0	3.0	2.0
172	Сав газрын талуудын оролцооны зөвлөл, сав газрын захиргааны улсын зөвлөгөөн зохион байгуулах	50.0	50.0	0.0
173	Хотын ногоон байгууламжинд мал нэвтрүүлэхгүй байх ажлыг зохион байгуулах	25.0	25.0	0.0
	Шагнал, урамшуулал	110.0	105.7	4.3
174	Хамтарсан багийн урамшуулал	30.0	30.0	0.0
175	Засаг даргын нэрэмжит шагналын зардал	80.0	75.7	4.3
	Хамтын ажиллагаа, сургалт, зөвлөгөөн	262.5	136.0	126.5
176	Хангайн бүсийн хураамж	10.0	0.0	10.0
177	Булган аймагтай хамтран ажиллах	30.0	10.0	20.0

178	Аймгийн аварга тогооч шалгаруулах уралдаан, улс бүсийн арга хэмжээнд тогооч нарыг дэмжин оролцуулах, мэргэжлийн чадавхи дээшлүүлэх сургалтыг зохион байгуулах зардал	4.0	4.0	0.0
179	Жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн бараа, бүтээгдэхүүнийг сурталчлан таниулах, борлуулалтын сувгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор өдөрлөг үзэсгэлэн яармаг зохион байгуулах	5.0	0.0	5.0
180	Тогтвортой хөгжлийн зорилтуудыг нутагшуулахад НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөртэй хамтран ажиллах (Орон нутгийн оролцоо)	50.0	37.7	12.3
181	Хөрөнгийн зах зээлийг хөгжүүлэх сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах	5.0	0.0	5.0
182	Барилгын салбарын ажиллагсадын ур чадварыг сайжруулах сургалт, зөвлөгөөн, өдөрлөг зохион байгуулах	6.0	4.3	1.7
183	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын ажилд шинэ техник, технологи нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд зураг төсөв зохиогч болон хяналтын инженерүүдийг чадавхижуулах ажлыг зохион байгуулах	9.5	9.0	0.5
184	Аймгийн жижиг дунд бизнес эрхлэгч аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг олон нийтэд сурталчилах, урамшуулах	25.0	28.2	-3.2
185	Дотоодын болон гадаадын орнуудад зохион байгуулагдаж байгаа үзэсгэлэн яармаг, бизнес форумд орон нутгийн бизнес эрхлэгчдийг дэмжин оролцуулах	0.0	0.0	0.0
186	Орон нутгийн эдийн засгийн хөгжлийн оролцооны үнэлгээ буюу PACED-ийн хүрээнд нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжих төслийг хэрэгжүүлэх	20.0	0.0	20.0
187	Гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, олон талт арга хэмжээ зохион байгуулах зардал	25.0	21.2	3.8
188	Гадаад харилцааны бодлогыг хэрэгжүүлэх зардал	20.0	1.5	18.5
189	Төвийн болон хангайн бүсийн аймгуудын зөвлөгөөнд оролцох зардал	20.0	20.0	0.0
190	"Эрдэнэтийн өдрүүд" арга хэмжээг гадаадын найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагаатай хотуудад зохион байгуулах	30.0	0.0	30.0
191	Орон нутгийн Банк, ББСБ, ХЗХ, Даатгалын байгууллагуудтай хамтран ажиллах	3.0	0.0	3.0
	Тооллого	137.8	128.4	9.3
192	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн 2020 оны улсын үзлэг, тооллогын зардал	9.3	0.0	9.3
193	Хүн ам, орон сууцны ээлжит тооллогын зардал	115.8	115.8	0.0
194	Мал, тэжээвэр амьтдын 2019 оны тооллогын зардал	12.7	12.7	0.0
	Шашин	80.0	77.5	2.5
195	Орхон аймгийн Срайдорж номун хааны 8-р дүрийн хувилгаан Лувсандамбийжанцанд Бат-Оршил өргөх ёслол зохион байгуулах	50.0	50.0	0.0
196	Баян-Өндөр уул болон 7 бурхан одны тахилгын зардал	30.0	27.5	2.5
	Махны үнийн хөнгөлөлт	150.0	150.0	0.0
197	Махны үнийн хөнгөлөлт /нөхөн олговор/	150.0	150.0	0.0
	Тэмдэглэлт ой	40.0	20.0	20.0

198	Эрдэнэт хотын өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээний зардал	40.0	20.0	20.0
Нийт дүн		10,344.6	9,117.2	1,227.4

Төсөл хөтөлбөрийн зардлаас холбогдох байгууллагуудад 2020 онд олгосон санхүүжилтээс илүү олгосон болон зарцуулаагүй үлдэгдлийн 63.8 сая төгрөгийг төсөл хөтөлбөрийн зардлын дансанд буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хавсралт №3**Дэд болон төсөл хөтөлбөрийн 2021 оны арга хэмжээний зардлын төсөв, гүйцэтгэл**

Д/д	Төсөл, арга хэмжээний нэр	АИТХ-аар баталсан дүн	Гүйцэтгэл	Хэмнэлт, /-хэтрэлт/
	Дэд хөтөлбөр	840.0	790.1	49.9
1	"Эрдэнэтэд үйлдвэрлэл" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардал	41.0	41.0	0.0
2	Багийн хөгжлийг дэмжих аймгийн дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	65.0	64.8	0.2
3	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн аймгийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	20.0	20.0	0.0
4	Ач санах дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардал	50.0	50.0	0.0
5	"Эмч" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	100.0	99.8	0.2
6	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санг төвлөрүүлж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих арга хэмжээнд зарцуулах	270.0	270.0	0.0
7	Өндөр ёс зүйтэй –Өөдрөг Эрдэнэт хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	50.0	45.9	4.1
8	"Багш" дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	50.0	50.0	0.0
9	Өвлийн спортыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	10.0	0.0	10.0
10	Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого	46.0	11.1	34.9
11	Эмч дэд хөтөлбөрийн хүрээнд туслах сувилагч /8 хүн/ ажиллуулах зардал	78.0	78.0	0.0
12	Залуучуудын хөгжлийн хөтөлбөрийг болон аймгийн Жендерийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	60.0	59.5	0.5
	Төрийн албан хаагчдад чиглэсэн	150.5	92.6	57.9
13	Байгууллагуудын төрийн албан хаагчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	50.0	49.7	0.3
14	Жилийн турш төрийн албан хаагчдыг сургаж чадавхижуулах зардал	20.0	0.0	20.0
15	Төрийн албаны Ерөнхий болон тусгай шалгалт зохион байгуулах зардал	20.0	0.0	20.0
16	Төрийн албан хаагчийн эмчилгээний зардалд дэмжлэг үзүүлэх	15.0	15.0	0.0
17	Төрийн хяналт шалгалтын талаар сургалт, судалгааны ажил зохион байгуулах	7.0	7.0	0.0
18	Бүртгэл, санхүү, эдийн засгийн ажилтны сургалт, зөвлөгөөн зохион байгуулах, "Санхүүгийн бүртгэл, тайлагнал" аяныг жилийн турш зохион байгуулах үйл ажиллагааны зардал	28.8	16.1	12.7
19	Төсвийн байгууллагуудад цахим шинэ систем нэвтрүүлэх, сургалт зохион байгуулах, туршлага судлах, дэмжлэг үзүүлэх, дотоод хяналт шалгалт хийх	9.7	4.9	4.8

	Хууль тогтоомж, бодлого, үйл ажиллагаа таниулан сурталчилах	97.2	72.0	25.2
20	Шилэн дансны хуулийг сурталчлах, сургалт зохион байгуулах, хяналт тавих	9.8	7.8	2.0
21	Ахуйн үйлчилгээний салбарыг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг орон нутагт ханган ажиллах зардал	10.0	5.9	4.1
22	Орхон аймагт хэрэгжиж буй хууль тогтоомжуудын эмхтгэл хэвлүүлэх	9.9	9.9	0.0
23	Холбогдох хуулийг зөрчсөн иргэн,хуулийн этгээдэд газар чөлөөлөх, албадан буулгах, хуулийг сурталчлах зардал	6.5	0.0	6.5
24	"Малын генетик, нөөцийн тухай хууль"-ийн хэрэгжилтийг ханган цөм сүрэг бүрдүүлэх, үржлийн малд үзлэг ангилалт хянан баталгаажуулалтыг хийх	6.0	6.0	0.0
25	Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа төрийн үйлчилгээг цахимжуулах ажлыг орон нутагт хэрэгжүүлэх	30.0	29.0	1.0
26	"Эрүүл хүнс-Эрүүл Монгол хүн" үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	25.0	13.3	11.7
	Онцгой байдал	2,552.0	2,551.2	0.8
27	Гамшгаас хамгаалах сургалт зохион байгуулах	30.0	30.0	0.0
28	Онцгой байдлын комиссын зардал	2,522.0	2,521.2	0.8
	Хяналт шинжилгээ	33.4	32.2	1.2
29	Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ зохион байгуулах	22.2	22.2	0.0
30	2 сум болон Засаг даргын дэргэдэх хэлтэс, газар, албадын хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хариуцсан мэргэжилтнүүдийг мэргэшүүлэх	5.4	5.4	0.0
31	Барилга байгууламжийг ашиглалтад хүлээн авах, гүйцэтгэлд хяналт тавих зардал	5.8	4.7	1.2
	Цагдаа, хуулийн байгууллагад	376.0	245.2	130.8
32	"Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх, хууль тогтоомжийг сурталчлах, эрх зүйн сургалт зохион байгуулах ажлын зардал	10.0	10.0	0.0
33	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардал	10.0	10.0	0.0
34	Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны зардал	3.5	3.5	0.0
35	Хүний эрхийг хангах, урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааны зардал	3.0	3.0	0.0
36	Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах үйл ажиллагааны зардал	3.5	3.5	0.0
37	Шударга өрсөлдөөнийг хянан зохицуулах, иргэдийн өргөдөл гомдлын мөрөөр зохион байгуулах ажлын зардал	3.0	2.5	0.5
38	Гэмт хэрэг зөрчлийн талаар иргэд байгууллагаас төлбөртэй мэдээлэл авах ажлыг зохион байгуулах	5.0	5.0	0.0
39	Хуулийн байгууллагуудын ажилтнуудын мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх, туршлага судлах ажлыг зохион байгуулах	5.0	0.0	5.0
40	Мансууруулах төрлийн ургамлыг устгах ажлыг зохион байгуулах	7.0	7.0	0.0

41	Төрийн архивын сан хөмрөгийн байнга хадгалагдах баримтуудыг сэргээн засварлах	5.0	5.0	0.0
42	Шүүхийн зардал	10.0	7.8	2.2
43	"Аймгийн хэмжээнд замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх дэд хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх зардал	5.0	5.0	0.0
44	Гэрч хохирогчийг хамгаалах үндэсний хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх ажлын зардал	5.0	5.0	0.0
45	Хар тамхи болон цахим гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах	5.0	5.0	0.0
46	Хүчирхийлэлд өртсөн иргэдийг түр хамгаалах байрны үйл ажиллагаа, иргэдэд хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх ажлын зардал	30.0	19.3	10.7
47	Олон нийтийн цагдаагийн үйл ажиллагааны зардал	246.0	133.5	112.4
48	Терроризмтой тэмцэх ажиллагааг зохицуулах зөвлөлийн 2021 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны зардал	20.0	20.0	0.0
	Үйл ажиллагааны зардал /гэрээт/	1,297.1	1,228.7	68.3
49	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал	10.0	10.0	0.0
50	Хөдөлмөрийн маргаан шуурхай зохицуулах салбар хорооны зардал	10.0	10.0	0.0
51	Архивын улсын үзлэгт бэлтгэх зардал	10.0	10.0	0.0
52	Хувь хүний орлогын албан татварын хэсгийн урсгал зардал	131.9	131.9	0.0
53	Нийгмийн даатгал, ухаалаг ногоон байгууллага төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	30.0	0.0	30.0
54	Гэр хорооллын нэг цэгийн үйлчилгээний төвийн бүртгэлийн болон төрийн байгууллагын үйлчилгээний сувагчлалын зардал	6.8	6.8	0.0
55	Орон нутгийн төсвөөс Улаан загалмайн хороонд олгох дэмжлэгийн зардал	50.5	50.0	0.5
56	Түргэн тусламжийн төвийн үйл ажиллагааны зардал	285.0	271.6	13.4
57	Сэтгэлийн анир сэтгэл зүйн төвийн зардал	10.0	10.0	0.0
58	Сайн үйлс төвийн үйл ажиллагааны зардал	20.0	20.0	0.0
59	Монгол хэлний бодлогын зөвлөлийн Орхон аймаг дахь салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал	5.0	5.0	0.0
60	Орон нутгийн циркийн үйл ажиллагааны зардал	20.0	20.0	0.0
61	"Эрүүл мэнд нийгмийн даатгалын төлөөлөгч" төсөл хөтөлбөрийн зардал	60.0	59.9	0.1
62	"Эрдэнэт" цэцэрлэгт хүрээлэнгийн ашиглалтын өмнөх захиргааны үйл ажиллагааны зардал	179.4	171.4	8.0
63	Соёлын хэлтсийн үйл ажиллагааны зардал	52.4	40.0	12.4
64	Төрийн үйлчилгээний операторын үйл ажиллагааны зардал	26.4	25.3	1.1
65	Эрх зүйн хөтөч, ухуулагчдын зардал	45.8	45.8	0.0
66	Аймгийн ИТХ-ын дэргэдэх иргэний зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал	31.6	29.3	2.3
67	Олон нийтийн дэд зөвлөлийн үйл ажиллагааны зардал	6.0	0.0	6.0
68	Мэдээлэл лавлагаа хариуцсан туслах ажилтан болон төрийн архивын гэрээт ажилтны үйл ажиллагааны зардал	27.9	27.4	0.5

69	Иргэний бүртгэлийн болон хуулийн этгээдийн бүртгэлийн архивыг цахимжуулах ажлын зардал	25.2	25.2	0.0
70	Залуучуудын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааны зардал	223.6	229.6	-6.0
71	Багуудын үйл ажиллагааны зардал	29.5	29.5	0.0
	Халамж	304.0	300.2	3.8
72	Нийгмийн халамжийн зөвлөлийн дэмжлэгийн зардал	45.0	45.0	0.0
73	Архины хамааралтай гэр оронгүй иргэдийг нийгэмшүүлэх арга хэмжээ	11.0	7.4	3.7
74	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн сэргээн засах төвүүдийн үйл ажиллагааг дэмжих	183.0	182.9	0.1
75	Хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй асран хамгаалагчдыг эрүүл, мэнд нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалд хамруулах	55.0	55.0	0.0
76	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хамгаалах салбар зөвлөлд дэмжлэг үзүүлж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах	10.0	10.0	0.0
	Спорт, боловсрол	418.0	379.0	39.0
77	Аврагч 2021 тэмцээнийг сум аж ахуй нэгж байгууллагуудын гамшгаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүний дунд зохион байгуулах	8.0	0.0	8.0
78	Өсвөрийн Аврагч 2021 тэмцээнийг ерөнхий боловсролын ахлах ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулах	5.0	0.0	5.0
79	Соёлыг түгээе аян	190.0	164.7	25.3
80	Боловсрол, эрүүл мэнд, соёл, спортын олон нийтийн арга хэмжээг жилийн турш зохион байгуулах	215.0	214.3	0.7
	Ахмад настанд чиглэсэн	260.2	260.2	0.0
81	Ахмад настанд чиглэсэн үйл ажиллагааны зардал	60.0	60.0	0.0
82	Ахмадуудад сар шинийн хүндэтгэл үзүүлэх зардал	40.0	40.0	0.0
83	Ахмадын сувиллын үйл ажиллагааны зардал	85.2	85.2	0.0
84	Ахмад настны байгууллагад орон нутгаас олгох санхүүжилт	75.0	75.0	0.0
	Эрүүл мэндийн байгууллага, иргэний эрүүл мэнд	170.0	170.0	0.0
85	Нярайн нэн шаардлагатай тусламж үйлчилгээ	44.0	44.0	0.0
86	Жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийг амин дэмжүүлэх, цус цусан бүтээгдэхүүний хангалтыг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	10.0	10.0	0.0
87	Томуу, томуу төст өвчин болон нийтийг хамарсан халдвар дэгдэлт гарсан үед ӨЭМТ-үүдийн илүү цагаар нэмэгдэл хөлсийг тооцож олгох	20.0	20.0	0.0
88	Хорт хавдартай иргэдийн эмийн болон эмчилгээний зардалд дэмжлэг үзүүлэх	70.0	70.0	0.0
89	Суурь өвчтэй хүүхдүүдийг чийрэгжүүлэх, гэр сувилал ажиллуулах	20.0	20.0	0.0
90	“Ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих” бүх нийтийн аян өрнүүлэн эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагыг нэмэгдүүлэх	6.0	6.0	0.0
	Нийтийн авто тээвэр	1,520.7	1,445.9	74.9
91	Хүүхдийн автобус хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэх /Баян-Өндөр сум/	196.9	196.9	0.0
92	Хүүхдийн автобус хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэх /Жаргалант сум/	22.2	22.2	0.0
93	Ахмадын автобус хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэх	76.6	76.6	0.0

94	Нийтийн тээвэрт GPS2-ийн хяналтын төлбөр	13.0	13.0	0.0
95	Хууль бус тээвэрлэлтийн эсрэг холбогдох хяналт, шалгалтыг сайжруулах, замын хөдөлгөөний хяналтын төвтэй уялдуулан авто тээврийн хяналтыг хэрэгжүүлэх зардал	12.0	12.0	0.0
96	Дээд боловсрол	300.0	282.5	17.5
97	Мэргэжлийн боловсрол	100.0	94.4	5.6
98	Ахмад настны хөгжил хамгаалал	600.0	566.0	34.0
99	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөгжил, хамгаалал	200.0	182.2	17.8
	Татвар	39.3	39.3	0.0
100	Татвар төлөгчдийн өдрийг зохион байгуулах зардал	10.0	10.0	0.0
101	Татварын хуулийн сургалт сурталчилгаа зохион байгуулах зардал	24.5	24.5	0.0
102	Татварын хэлтсийн ажиллагсдыг чадавхижуулах, сургалт зохион байгуулах зардал	4.8	4.8	0.0
	Цэргийн штаб	135.2	123.7	11.5
103	Цэргийн жинхэнэ албаны 2021 оны I, II ээлжийн татлага, халалтыг зохион байгуулах зардал	33.7	33.7	0.0
104	Цэргийн албыг биеэр дүйцүүлэн хааж байгаа алба хаагчдын хувцас хэрэглэл, сургалтын болон үүрэг гүйцэтгэх зардал	14.2	14.2	0.0
105	Төрийн захиргааны ажилтны, дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн болон орон нутгийн хамгаалалтын бүрэлдэхүүний сургалтыг зохион байгуулах, цэрэг техникийн тоо бүртгэл явуулах зардал	17.8	14.6	3.2
106	"Оюутан цэрэг"-т цэргийн мэргэжил олгох сургалтыг зохион байгуулах зардал	12.0	12.0	0.0
107	"Монгол цэргийн өдөр"-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх, хүүхэд залуучуудад эх оронч төлөвшилийг олгох олон талт арга хэмжээ зохион байгуулах зардал	34.0	34.0	0.0
108	Цэрэг спортын "Дөл" цогцолбор тэмцээнийг зохион байгуулах, Батлан хамгаалахын сайдын нэрэмжит улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцох зардал	8.0	0.0	8.0
109	Монгол Улсын Батлан хамгаалах хууль тогтоомж, журам дүрмийн хэрэгжилтийг хангах, сургалт зохион байгуулах зардал	15.5	15.2	0.3
	Хэвлэл мэдээлэл	250.0	246.9	3.1
110	Хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах төлөвлөгөөт ажил	200.0	199.9	0.1
111	Төрийн байгууллагын мэдээлэл, харилцааг өргөжүүлэх, сургалт зохион байгуулах, судалгаа авахад шаардагдах зардал	10.0	7.8	2.2
112	Орон нутгийн бодлого шийдвэрийг олон нийтэд сурталчлах, сонин сэтгүүл хэвлүүлэх зардал	40.0	39.1	0.9
	Усны хөнгөлөлт, үйлчилгээ	300.0	300.0	0.0
113	Гэр хорооллын иргэдийн усны үйлчилгээний төлбөрийн хөнгөлөлт	300.0	300.0	0.0
	Байгаль орчин нөхөн сэргээх арга хэмжээ	497.5	457.0	40.5
114	Хотын нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайд хийгдсэн ургамлан хашлагын арчилгаа тордолтын зардал	80.0	80.0	0.0
115	Эрдэнэт хотын агаарын бохирдлыг бууруулах мастер төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх.	30.0	30.0	0.0
116	Зориулалтын бус газар хуримтлагдсан, эзэнгүй хог хаягдлын судалгааг хийж, цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулах.	30.0	30.0	0.0

117	Булгийн эх, ундарга, орчныг хамгаалж тохижуулах ажлыг тухайн газар оршин суугч иргэд, нөхөрлөлтэй хамтран зохион байгуулах. /3 булаг/	9.0	9.0	0.0
118	Айл өрхүүдийн хашаанд гаргасан ундны усны худгуудаас дээж авч шинжилгээнд хамруулж, дүгнэлт гаргаж, олон нийтэд мэдээлэх.	5.0	5.0	0.0
119	Хүн амын унд ахуйд хэрэглэж байгаа усны чанар, бохирдлын түвшин, хүн амын эрүүл мэнд, өвчлөл хоорондын хамаарлыг тогтоох, тандалт судалгаа хийх.	7.5	7.5	0.0
120	Гадаргын усны тоо бүртгэлийн ажлыг зохион байгуулж улсын нэгдсэн мэдээллийн санд оруулах.	3.5	3.5	0.0
121	Газрын доорх усны нөөц тогтоогдсон орд, усан сан бүхий газруудын тэмдэгжүүлэлтийг сэргээн засварлах.	5.5	5.5	0.0
122	Ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн ажлыг Жаргалант сумын ойн сангийн талбайд ойн мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх.	41.7	41.7	0.0
123	Бүх нийтээр мод тарих хавар, намрын өдрийг зохион байгуулах.	10.0	7.5	2.5
124	Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах ажлыг зохион байгуулах.	10.0	7.5	2.5
125	Ойгоос мод бэлтгэх талбай тусгаарлалт хийх.	10.0	10.0	0.0
126	Хүрэн булгийн аманд шинээр 600 ширхэг шинэс мод тарьж усалгаа арчилгаа хийж хамгаалах.	12.0	6.0	6.0
127	Цагаан чулуутын аманд шинээр 600 ширхэг шинэс мод тарьж ургуулж усалж арчилж хамгаалах.	12.0	12.0	0.0
128	Эрдэнэт голын дагуу 1000 ширхэг улиас тарьж усалгаа арчилгаа хийж хамгаалах.	13.0	13.0	0.0
129	Чимээгүй хотын урд хэсгийн ногоон төгөлд шинээр 600 ширхэг шинэс мод тарьж усалгаа арчилгаа хийж хамгаалах.	16.0	16.0	0.0
130	Хортон шавжийн түүвэр судалгаа хавар, намар хийх.	2.0	2.0	0.0
131	3 замын постны дагуу Мод тарьж ургуулах, арчлах.	16.0	16.0	0.0
132	Бүх нийтээр мод тарьсан талбайд усалгаа арчилгаа хийх.	9.8	2.5	7.3
133	Хууль бус мод бэлтгэлийн эргүүл хяналт шалгалтын ажил зохион байгуулах.	9.0	9.0	0.0
134	Сархиа уулын энгэрт шинээр 600 ширхэг шинэс мод тарьж усалгаа арчилгаа хийж хамгаалах.	16.0	16.0	0.0
135	Олон улсын болон дотоодын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд аймаг орон нутгаа нэгдсэн зохион байгуулалттай сурталчлах.	10.0	5.0	5.0
136	Аймгийн аялал жуулчлалын газрын зураг, танилцуулга хийх.	8.0	5.5	2.5
137	Эрдэнэт цэцэрлэгт хүрээлэнд аялал жуулчлалын мэдээллийн самбар байрлуулах.	8.0	8.0	0.0
138	Байгаль орчны төлөв байдал, нөөцийн өөрчлөлтийн 2019-2020 оны тайланг боловсруулж, хэвлүүлэх./200ширхэг/	4.0	4.0	0.0
139	Тогтвортой хөгжлийн төлөөх загвар сургуулиар сонгогдсон сургуулиудад дэмжлэг үзүүлэх.	8.0	8.0	0.0

140	Байгаль орчны багц хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах зорилгоор холбогдох хууль, хяналтын байгууллагуудтай хамтран хяналт шалгалтын ажлыг зохион байгуулах.	9.5	6.3	3.2
141	Байгаль орчны багц хууль тогтоомжийн хэрэгжүүлэх зорилгоор хяналт шалгалтын ажлыг идэвхтэн байгаль хамгаалагчид болон олон нийтийн байцаагчидтай хамтран зохион байгуулах.	5.0	4.0	1.0
142	Байгаль орчны салбарын тэмдэглэлт өдрүүдийг орон нутагт сурталчлах, сургалт зохион байгуулах.	5.0	0.5	4.5
143	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сургалт сурталчилгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах.	9.0	3.0	6.0
144	Байгаль хамгаалах хавар, намрын аяныг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулах.	9.5	9.5	0.0
145	Идэвхтэн байгаль хамгаалагч ажиллуулж урамшуулах.	24.0	24.0	0.0
146	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн чиглэлээр хийгдэх ажил.	9.5	9.5	0.0
147	Албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг сайжруулах, "Ухаалаг ногоон ажлын байр" төсөл хэрэгжүүлэх.	28.5	28.5	0.0
148	Байгаль орчны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллах.	6.0	6.0	0.0
149	"Орхон аймаг, Эрдэнэт хотын ногоон, тогтвортой хөгжлийн хэтийн зорилт-2025" бодлогын баримт бичгийг орон нутагт хэрэгжүүлэх.	5.5	5.5	0.0
	Шагнал, урамшуулал	60.0	60.0	0.0
150	Засаг даргын нэрэмжит шагналын зардал	60.0	60.0	0.0
	Хамтын ажиллагаа, сургалт, зөвлөгөөн	420.2	181.1	239.1
151	Иргэн төвтэй төрийн үйлчилгээ өдөрлөг, зөвлөгөөний зардал	25.0	0.0	25.0
152	"Дахин төлөвлөлт төсөл"-ийг хэрэгжүүлэх зардал	9.5	8.8	0.7
153	Гадаад, дотоодын төсөл, хөтөлбөр хамтын ажиллагааг хэрэгжүүлэх	20.0	5.9	14.1
154	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын ажилд шинэ техник, технологи нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд ажиллагсдыг чадавхижуулах ажлыг зохион байгуулах	12.5	2.1	10.4
155	"Миний гудамж - бидний гэр төсөл"-ийг хэрэгжүүлэх зардал	6.9	0.0	6.9
156	Орон нутгийн өрхийн болон бичил, жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг сурталчлан таниулах, борлуулалтын сувгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор сургалт, өдөрлөг, үзэсгэлэн яармаг зохион байгуулах	15.0	0.0	15.0
157	Жижиг, дунд, бичил, өрхийн үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхлэгчдэд төр болон орон нутгийн захиргаанаас олгогдож буй хөнгөлөлттэй зээл, чадавхижуулах төсөл, хөтөлбөрийн талаар мэдээлэл түгээх, сургалт, сурталчилгаа явуулах, зээл олгох үйл ажиллагааг зохион байгуулах	6.0	0.0	6.0
158	Улс, бүс, орон нутгуудад зохион байгуулагдаж байгаа үзэсгэлэн яармаг, бизнес форумд орон нутгийн бизнес эрхлэгчдийг дэмжин оролцуулах	15.0	0.0	15.0
159	Аймгийн Жижиг, дунд бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгч оны шилдэг ААНБ, иргэнийг шалгаруулан шагнаж урамшуулах, олон нийтэд сурталчлах	17.2	17.2	0.0

160	Иргэний нийгмийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг орон нутгийн онцлогт тохирсон арга хэлбэрээр дэмжиж, төрийн зарим чиг үүргийг гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлэх зардал	60.0	55.4	4.6
161	Оёдол, сүлжмэлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчдийг олон нийтэд сурталчлах, туршлага судлах, борлуулалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Загварын үзүүлбэр-2021 арга хэмжээг зохион байгуулах	7.0	0.0	7.0
162	Хөрөнгийн зах зээлийг хөгжүүлэх сургалт, сурталчилгааны ажил зохион байгуулах зардал	5.0	5.0	0.0
163	Орон нутгийн Банк, ББСБ, ХЗХ, Даатгалын байгууллагуудтай хамтран ажиллах	3.2	0.0	3.2
164	Гадаад хөрөнгө оруулалттай төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардал /орон нутгийн оролцооны зардал/	100.0	30.0	70.0
165	Хөрөнгө оруулалтын чуулга уулзалт зохион байгуулах	40.0	0.0	40.0
166	Хөрөнгө оруулалтын ажлын нээлт, эдийн засгийн форум зохион байгуулах	50.0	43.9	6.1
167	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хэлэлцүүлэг хийх зардал	7.0	7.0	0.0
168	Хотуудын холбооны зардал	5.0	0.0	5.0
169	Хангайн бүсийн зөвлөлийн зардал	10.0	0.0	10.0
170	Барилгын салбарын ажиллагсдын ур чадварыг сайжруулах сургалт, зөвлөгөөн, өдөрлөг зохион байгуулах	6.0	5.9	0.1
	Тооллого	52.6	52.6	0.0
171	Аж ахуйн нэгжийн улсын тооллого хийх зардал	40.0	40.0	0.0
172	Мал, тэжээвэр амьтдын 2021 оны тооллого хийх зардал	12.7	12.7	0.0
	Шашин	30.0	24.0	6.0
173	Баян-Өндөр уул болон 7 бурхан одны тахилгын зардал	30.0	24.0	6.0
	Махны үнийн хөнгөлөлт	400.0	392.5	7.5
174	Махны үнийн хөнгөлөлт /нөхөн олговор/	400.0	392.5	7.5
	Тэмдэглэлт ой	385.0	39.6	345.4
175	Ардын хувьсгалын 100, Эрдэнэт хотын 45 жилийн ойн баярт уригдан ирэх гаднын зочид төлөөлөгчдийн арга хэмжээнд зарцуулах зардал	45.0	0.0	45.0
176	Эрдэнэт хотын 45 жилийн ойн баяр наадмын зардал	300.0	0.0	300.0
177	“Эрдэнэт хотын өдөр”-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээ	40.0	39.6	0.4
	Нийт дүн	10,588.9	9,484.1	1,104.8

Төсөл хөтөлбөрийн зардлаас 2021 онд илүү олгосон, зарцуулаагүй 116.2 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан, төвлөрүүлсэн байна.